

**Instytut
Funduszy
Europejskich**

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO

GMINY OŁAWA

NA LATA 2004-2006
z projekcją na lata 2007-2013

Wrocław, listopad 2004 roku

WSTĘP

Samorząd terytorialny zgodnie z art. 163 Konstytucją RP wykonuje zadania publiczne nie zastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz publicznych. Działanie to powinno zapewnić harmonijny rozwój regionu, co ma szczególne znaczenie w ustawodawstwie Unii Europejskiej. Rada Regionów Europy ma za zadanie tworzenie warunków dla wyrównywania dysproporcji pomiędzy regionami. Szczególnie ważna rola przypada w tym procesie samorządom lokalnym na poziomie gminy. Art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym Dziennik ustaw z roku 2001, nr 142, pozycja 1591 z późniejszymi zmianami precyzuje podstawowe zadania z zakresu zaspokajania potrzeb wspólnoty.

Wszystkie zadania inwestycyjne, wymagają zaangażowania finansowego. To z kolei określa budżet gminy. Zgodnie z art. 54 w kontekście art. 53 ust. 1 cytowanej ustawy o samorządzie gminnym, dla prawidłowej gospodarki finansami w dłuższym okresie czasu wymagane jest staranne planowanie i tworzenie planów finansowych oraz inwestycyjnych. Ma to szczególne znaczenie w świetle aplikacji o dofinansowanie inwestycji gminnych ze środków pomocowych Unii Europejskiej lub innych źródeł finansowania zewnętrznego (Bank Światowy, Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej).

Istotną przesłanką dla tworzenia dokumentów planistycznych oraz prognoz średniookresowych są aplikacje o dotacje do wszelkich funduszy finansowania zewnętrznego, z których najważniejszymi są fundusze strukturalne Unii Europejskiej, ZPORR (Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego), EFS (Europejski Fundusz Społeczny) oraz EFOGR (Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej). Każdy z wymienionych funduszy, w strukturze swoich wniosków wymaga od projektu zgodności działania z Planem Rozwoju Lokalnego, uwzględnienia go w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym lub zgodności z przyjętą strategią rozwoju sektora/odcinka działania samorządu.

W tym kontekście dokument Plan Rozwoju Lokalnego nie tylko ma na celu oszacowanie potrzeb inwestycyjnych i skorelowania ich z polityką regionalną, ale przede wszystkim usystematyzowanie zadań według przyjętych kryteriów oraz osadzenia ich w realiach finansowych zgodnie z art. 113 ustawy o finansach publicznych Dziennik ustawa z roku 2003, nr 15, pozycja 148. Dobrze przygotowany Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumen-

tem prognostycznym i jednocześnie narzędziem pomocniczym dla monitorowania wykonania określonej strategii gminy lub mikroregionu. Jest elastyczną procedurą działania, którą można modyfikować i ulepszać w czasie. Dokument określa diagnozę sytuacji w obszarze interwencji, wskaźniki oceny zadań inwestycyjnych oraz większość danych, wymaganych dla sporządzenia wniosku o dofinansowanie oraz studium wykonalności. Dobrze wykonany pozostanie w całej swojej strukturze prostym przepisem na sukces.

Niezwyczajnie ważnym zagadnieniem wynikającym z tworzenia Planu Rozwoju Lokalnego jest zaangażowanie Rady Gminy, zespołów programowych oraz Urzędu Gminy w powstanie tego dokumentu. Finalne opracowanie jest dziełem wielu stron, którym zależy na rozwoju społeczno-ekonomicznym swojej gminy. Dzięki takiemu podejściu tworzy się wizję lepszego życia i szansy wyjścia z głębokiego kryzysu społecznego.

W imieniu zespołu redagującego Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Oława dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do jego powstania i życzymy wytrwałości oraz sprzyjających okoliczności dla jego realizacji.

*mgr inż. Agnieszka Mostowa
dr Tadeusz Gospodarek*

Instytut Funduszy Europejskich™

Osoby, przy współpracy których powstał ten dokument:

Jan Kownacki - Wójt Gminy Oława

Bronisława Kryk - Sekretarz Gminy Oława

Teresa Tabaszewska - Skarbnik Gminy Oława

Joanna Woźniak - referent ds. promocji

Radni Rady Gminy Oława - kadencja 2002 -2006

Rys.1 Urząd Gminy w Oławie

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	2
SPIS TREŚCI.....	5
I. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	7
II AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU - ANALIZA.....	8
1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ.....	8
2. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE.....	11
3. TURYSTYKA.....	14
4. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE.....	20
4.1..... <i>Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego</i>	20
4.2..... <i>Infrastruktura techniczna</i>	23
4.3 <i>Własność nieruchomości</i>	27
4.4 <i>Stan obiektów dziedzictwa kulturowego</i>	29
4.5 <i>Identyfikacja problemów</i>	30
5. GOSPODARKA.....	31
5.1..... <i>Struktura zatrudnienia i rodzaje podmiotów gospodarczych</i>	34
5.2 <i>Główni pracodawcy</i>	35
5.3 <i>Identyfikacja problemów</i>	35
6. SFERA SPOŁECZNA.....	36
6.1 <i>Służba zdrowia</i>	36
6.2 <i>Edukacja</i>	37
6.3 <i>Kultura i sport</i>	39
6.4 <i>Bezpieczeństwo publiczne</i>	42
6.5 <i>Rynek pracy</i>	43
6.6 <i>Grupy społeczne, wymagające wsparcia</i>	44
6.7 <i>Identyfikacja problemów</i>	44
III ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTAUACJI NA DANYM OBSZARZE	45
1. <i>INWESTYCJE W KATEGORII POPRAWY INFRASTRUKTURY GMINNEJ</i>	49
2. <i>INWESTYCJE DROGOWE</i>	51
3. <i>INWESTYCJE SPOŁECZNE</i>	52
4. <i>POZOSTAŁE INWESTYCJE</i>	53
IV REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW.....	55
V POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY	58
VI OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO.....	60
1. <i>WSKAŹNIKI GLOBALNE</i>	60
2. <i>INWESTYCJE DROGOWE</i>	61
3. <i>INWESTYCJE DOTYCZĄCE ZAOPATRZENIA W WODĘ</i>	62
4. <i>INWESTYCJE DOTYCZĄCE KANALIZACJI I OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW</i>	63
5. <i>INWESTYCJE DOTYCZĄCE GOSPODARKI ODPADAMI</i>	65

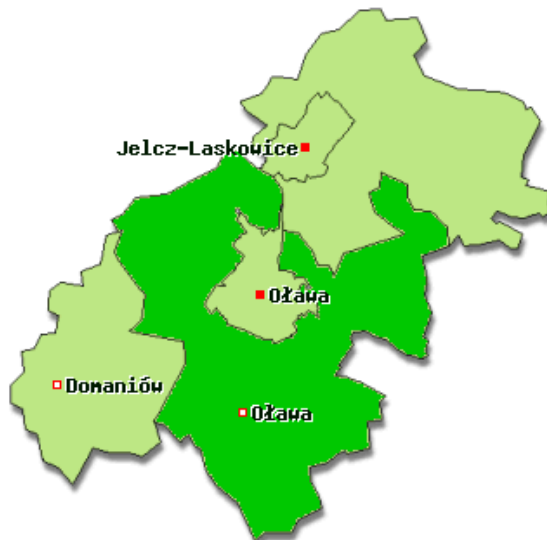
6. INWESTYCJE PROEKOLOGICZNE	66
7. INWESTYCJE DOTYCZĄCE SFERY SPOŁECZNEJ I TURYSTYCZNEJ.....	66
VII PLAN FINANSOWY NA LATA 2004 - 2006 I NA NASTĘPNE PLANOWANE LATA.....	68
VIII SYSTEM WDRAŻANIA	76
1. KOMISJA MONITORUJĄCA.....	77
2. PROCEDURA WDROŻENIOWA PROJEKTU INWESTYCYJNEGO.....	78
3. HARMONOGRAM CZASOWO ZADANIOWY I CZASOWO FINANSOWY.....	79
IX SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ.....	84
1..... SYSTEM MONITOROWANIA POJEDYNCZEGO PROJEKTU	85
1.1..... <i>Faza tworzenia produktów</i>	85
1.2..... <i>Faza krótkoterminowych skutków wdrożenia projektu.</i>	85
2..... SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	86
2.1..... <i>Faza realizacji zadań</i>	86
2.2 <i>Faza oddziaływania krótkookresowego.....</i>	87
2.3..... <i>Faza monitoringu długofalowego i oceny</i>	87
3..... PUBLIC RELATIONS PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	87
4..... ZMIANY W PLANIE ROZWOJU LOKALNEGO	88

I. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Niniejszy dokument wykonany został dla Gminy Oława położonej w powiecie oławskim, w województwie dolnośląskim.

Rys. 2 Gmina wiejska Oława w powiecie oławskim

W opracowaniu wykorzystano mapy cyfrowe IMAGIS (R)

Plan Rozwoju Lokalnego określono na horyzont czasowy 2004 - 2006. Wpisuje się on w ramy czasowe Narodowego Planu Rozwoju 2004 - 2006 oraz koniec kadencji obecnych władz lokalnych. Ponieważ jest ściśle powiązany z Wieloletnim Planem Inwestycyjnym Gminy (WPI), pozwala w krótkoterminowej, dwuletniej prognozie stosunkowo precyzyjnie określić harmonogram realizacji zadań w nim ujętych, koszt ich realizacji oraz

możliwość sfinansowania z funduszu strukturalnego EFRR (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) poprzez ZPORR (Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego).

Zaproponowano również plan średnioterminowy na lata 2007-2008, jako przedłużenie realizacji projektów rozpoczętych w latach poprzednich 2004-2006. Przyjęcie dłuższej perspektywy mogłoby wpłynąć negatywnie na dokładność szacunków kosztów finansowych, a ponadto dłuższy horyzont czasowy uprawdopodobnia rozminięcie się planowanych kierunków z uwarunkowaniami lokalnym, które mogą zaistnieć za kilka lat. Zadania uwzględnione w Planie, z powodu wymaganych nakładów oraz w kontekście możliwości finansowych gminy oraz ze względów technicznych, mają charakter zadań wieloletnich. Dlatego z racji ciągłości i kontynuacji procesów inwestycyjnych, a także z uwagi na konieczność zachowania pewnej logicznej i technicznej konsekwencji planowanych projektów i procesów decyzyjnych, wskazano również zestawienie zadań proponowanych do realizacji, w kolejnym horyzoncie czasowym programowania Unii Europejskiej 2007 - 2013.

II AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU - ANALIZA

1. Położenie, powierzchnia, ludność.

Gmina Oława położona jest we wschodniej części województwa dolnośląskiego, w odległości 27 km od stolicy regionu - Wrocławia oraz 55 km od miasta wojewódzkiego Opola. Współrzędne gminy to 51° szerokości geograficznej północnej oraz 16° długości geograficznej wschodniej. Gmina graniczy od strony północnej z gminą Laskowice Oławskie oraz Czernica, od strony zachodniej z gminą Św. Katarzyna i Domaniów, od południowej z gminą Wiązów, a od wschodniej z Gminą Skarbimierz (województwo opolskie).

W centralnej części obszaru położone jest wydzielone miasto Oława. Na terenie gminy znajdują się 33 wsie i przysiółki.

Wysokości względne obszaru gminy wahają się w granicach 130 m n.p.m. - 167 m n.p.m.

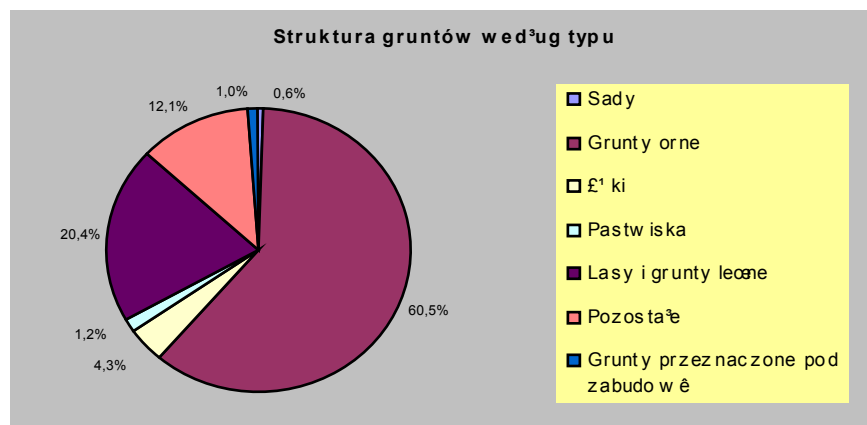
Rys. 3 Położenie Oławy

Powierzchnia jednostki to 233 km², co stanowi 1,2% powierzchni województwa dolnośląskiego i 44,7% obszaru powiatu olawskiego. Struktura 23 329 ha przedstawia się następująco:

Struktura gruntów według typu		
Grunty i ich wykorzystanie	powierzchnia [ha]	powierzchnia [%]
Sady	148	0,6%
Grunty orne	14112	60,5%
Łąki	996	4,3%
Pastwiska	270	1,2%
Lasy i grunty leśne	4750	20,4%
Pozostałe	2820	12,1%
Grunty przeznaczone pod zabudowę	233	1,0%
Razem	23329	100,0%

Tab.1 Struktura gruntów według typów w gminie Olawa

Rys.4 Struktura gruntów według typów w gminie Olawa

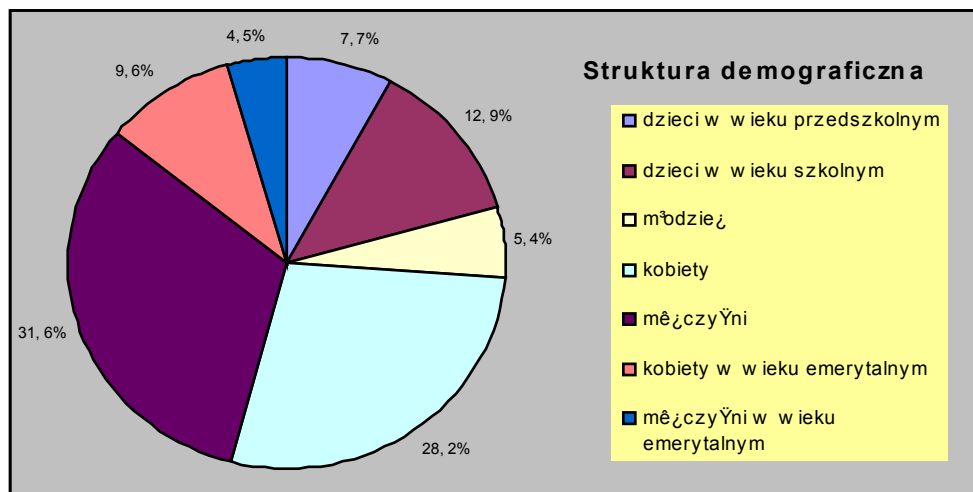
Liczba ludności gminy wynosi 13 202 osób, co stanowi ok. 18,3% ludności całego powiatu olawskiego. Gęstość zaludnienia wynosi 57 osoby/km²

Mieszkańcy gminy

Kategoria statystyczna	wiek [lata]	2000	2003	%populacji
dzieci w wieku przedszkolnym	0 - 6	1099	1023	7,7%
dzieci w wieku szkolnym	7 - 15	1897	1709	12,9%
młodzież	16 – 18	704	714	5,4%
kobiety	19 - 60	3439	3722	28,2%
mężczyźni	19 - 65	3975	4171	31,6%
kobiety w wieku emerytalnym	60+	1298	1264	9,6%
mężczyźni w wieku emerytalnym	65+	566	599	4,5%
	Razem	12978	13202	100,0%
w tym:	kobiety	6571	6671	50,5%
	mężczyźni	6407	6531	49,5%

Tab.2 Ludność gminy Oława według płci i grup wiekowych

Rys.5 Struktura demograficzna gminy Oława

Analizując strukturę wiekową ludności gminy Oława można stwierdzić, że przedstawia się ona korzystnie. Występuje stosunkowo duży odsetek ludzi młodych (do 19 roku życia) - 26,1 %. Ludność w wieku produkcyjnym stanowi 59,8%, a w wieku emerytalnym - 14,1 % w ogólnej liczbie ludności gminy. W okresie 2000-2003 liczba mieszkańców nieznacznie uległa zwiększeniu.

2. Środowisko przyrodnicze

Walory naturalne

Gmina Oława położona jest na obszarze Niziny Śląskiej, na granicy Równiny Wrocławskiej i Doliny Odry. Granicy pomiędzy Równiną a Doliną jest słabo zarysowana. Przebiega z południowego wschodu w kierunku północno-zachodnim. Obie krainy geograficzne różnią się od siebie glebami oraz sposobem ich użytkowania.

Dolina Odry składa się tarasu zalewowego i towarzyszących wydm piaszczystych. Wiek jej powstawania odpowiada zlodowaceni bałtyckiemu. Gleby Doliny Odry to mady powstałe podczas wielokrotnych wlewów przez osadzanie piasków oraz mułów rzecznych. Ciągają się one szerokim pasem wzdłuż Odry i Oławy. W dolinie poza rzekami znajdują się starorzecza, tworzące wydłużone jeziora oraz rozlewiska.

Równinę Wrocławską tworzy zdenudowana powierzchnia morenowa, pokryta cienką pokrywą utworów pylastych i lessowych. Na terenie równiny występują gleby o wysokiej bonitacji, głównie czarnoziemy lessowe. Jest to teren prawie bezleśny o intensywnej gospodarce rolnej.

Podłoże geologiczne stanowią trzeciorzędowe utwory piaszczyste przykryte osadami czwartorzędowymi (gliny morenowe, piaski fluwioglacjalne) o miąższości od kilku do kilkunastu metrów.

Gleby

Na obszarze gminy przeważają grunty orne klas II, III i IV, stanowiące ponad 90% arealu. W południowej części gminy występują głównie gleby pszenne, które zajmują ok. 65% powierzchni oraz gleby żytnie (ok. 30%) dominujące na północy. Pozostałe 5% stanowią gleby zbożowo - pastewne, podmokłe i nadmiernie uwilgotnione, rozproszone na obszarze gminy. Pod względem genetyczno - litologicznym przeważają gleby płowe, brunatne oraz średnie i ciężkie mady, występujące w dolinach oraz pradolinach rzek. Znajdują się tu również niewielkie ilości bardzo żyznych czarnych ziem wrocławskich.

Wody

Gmina wiejska Oława generalnie należy do zlewni rzeki Oławy. Jedynie jej północno-wschodnia część, odcięta korytem rzeki Odry, należy do zlewni Smortawy. Sieć wód

powierzchniowych gminy jest gęsta i bogata, w szczególności w zasięgu pradoliny i doliny Oławy. Łączna powierzchnia wód płynących wynosi ok. 170 ha.

Przez długi okres czasu Odra nie była objęta większymi pracami regulacyjnymi, wskutek czego charakteryzuje się malowniczymi krajobrazami.

Rys.6 Rzeka Odra

Tereny pomiędzy Odrą, Oławą i Smortawą mają wysoki poziom wód gruntowych. Na obszarze gminy nie występują większe niedobory wód powierzchniowych. Rosnącym problemem jest zwiększający się poziom ich zanieczyszczenia - rzeka Odra na prawie 90% swojej długości nie odpowiada normom czystości wód.

Oprócz koryt głównych cieków - Odry i Oławy - występuje tam gęsta sieć cieków drobniejszych, kanałów i rowów melioracyjnych oraz licznych starorzeczy. Względnie bogata jest też sieć hydrograficzna w obrębie równin, w szczególności na Równinie Grodkowskiej. Do najważniejszych cieków spływających z tych równin, tworzących miejscami dość szerokie doliny, należą: Szalona (Równina Wrocławska), Psarski Potok, Gnojna, Rów Niemilski. Wymienione główne cieki dopełnia system kanałów i rowów melioracyjnych.

Melioracją objętych jest 6876 ha terenów (29,4% powierzchni gminy, 43,4% powierzchni i użytków rolnych, z tego 37,1% gruntów ornych). Odbudowy wymaga 124 km sieci rowów melioracyjnych. W rejonie wsi Niemil znajduje się największy zespół stawów hodowlanych powiązany z ciekami Gnojna.

Klimat

Klimat gminy Oława oraz związane z nim stany pogodowe, podobnie jak całego województwa dolnośląskiego, kształtowane są przez masy powietrza napływające głównie znad Atlantyku, Skandynawii i północno-wschodniej Europy. Znacznie rzadziej napływają masy powietrza znad Azorów i Morza Śródziemnego. Jest to klimat umiarkowany o cechach oceanicznych, który charakteryzuje się łagodnymi zimami i niezbyt upalnymi latami. W sumie na obszarze gminy Oława występują korzystne warunki klimatyczne. Średnia temperatura roczna kształtuje się od 8 do 8,7°C. Okres wegetacyjny trwa tu od 220 do 227 dni. Suma opadów rocznych waha się w przedziale 500-600 mm, a ich maksimum przypada na okres od końca czerwca do sierpnia. Zima trwa przeciętnie od 64 do 72 dni. Rzadko utrzymują się mrozy trwające bez przerwy dwa tygodnie. Przeważają wiatry z kierunków zachodnich.

Szata roślinna

W dolinie Odry znajdują się użytki rolne oraz lasy, będące pozostałością łągów i olsów przed regulacji rzek. Ich drzewostan składa się głównie z: dębu szypułkowego, jesionu wyniosłego, jaworu, lipy drobnolistnej, olszy czarnej, topoli białej i górskiej oraz różnych gatunków wierzb. Na terenach tych można też spotkać sosnę pospolitą oraz świerk zwyczajny. Wzdłuż brzegów rzek i zbiorników wodnych ciągną się pasy zarośli, głównie wierzbowych. Wzgórza kemowe, utworzone na głębszych podkładach piasków, porastają sztucznie wprowadzone monokultury sosnowe. W runie lasów łągowych występują: śnieżyczka przebiśnieg, czosnek niedźwiedzi, szczyr trwały, konwalia majowa, kokorycz pusta, paprotnik pospolity. Na brzegach cieków spotyka się arcydzięgiel nadbrzeżny, okrężnicę bagienną, rutewkę żółtą, żywokost lekarski. Tereny starorzeczy obfitują w trzcinę pospolitą, pałkę szerokolistną i grązel żółty.

Surowce mineralne

W obrębie Marcinkowic, Siedlec oraz Bystrzycy Oławskiej zalegają złoża kruszywa naturalnego. W Bystrzycy Oławskiej prowadzona jest eksploatacja piasku.

3. Turystyka

Tereny gminy Oława, zwłaszcza północne, posiadają duży potencjał turystyczny oraz znaczne możliwości rozwoju agroturystyki. Nie są one na dzień dzisiejszy wykorzystane w pełni, ponieważ nowoczesna turystyka wymaga poważnych nakładów finansowych i wspomaganie ze strony władz. Należy zająć się tworzeniem warunków i infrastruktury (parkingi, miejsca biwakowe, punkty gastronomiczne) dla różnorodnych form czynnego wypoczynku. Z punktu widzenia interesu gminy inwestycje w infrastrukturę turystyczną mają za zadanie przyciągnięcie bogatszej klienteli na teren gminy Oława w jak najszerszym zakresie w ciągu całego roku. Jest to możliwe wyłącznie przez stworzenie szczególnych atrakcji oraz nowoczesnych, aktywnych form wypoczynku, zwłaszcza o charakterze wypoczynku sobotnio - niedzielnego.

Turystyka pieszo - rowerowa

Przez obszar gminy wiedzie czerwony szlak, o łącznej długości ok. 20 km. Jego trasa prowadzi następująco: Oława - rezerwat Zwierzyniec - Ścinawa Polska - tereny leśne z rezerwatem Grodzisko Ryczyńskie - Bystrzyca Oławska - Janików - Jelcz Laskowice. Ze względu na malownicze obszary wskazane byłoby wytyczenie szlaków rowerowych w południowej części gminy.

Sporty wodne

Na odcinku od Łachy Jelczańskiej przez Bystrzycę Oławską do Leśnej Wody przebiega wyznaczony kajakowy szlak wodny po rzece Smortawie. Występująca obfitość wód płynących i stojących, zwłaszcza zbiorniki w pradolinach rzek, stanowią główną ozdobę krajobrazu. Tworzenie stancji wodnej oraz małej żeglugi turystycznej może być przedmiotem projektów szczegółowych rozwoju turystyki. Zorganizowane spływy kajakowe mogą, przy stosunkowo niskich nakładach inwestycyjnych w ciepłych miesiącach przyciągnięcie turystów z okolicznych miejscowości. Jest to jednak uwarunkowane presją na podniesienie czystości rzek lokalnych przynajmniej do klasy zezwalającej na bezpieczną kąpiel oraz budowę infrastruktury nadbrzeżnej co powinno stanowić przesłanie dla planowanych inwe-

stycji gminnych, a dla aktywnych mieszkańców gminy hasło do podjęcia inicjatywy biznesowej.

Rys. 7 Krajobraz w okolicy Bystrzycy Oławskiej

Sporty modne i ich perspektywa rozwoju na terenie gminy

Jazda konna

Tereny gminy Oławy mogą stanowić atrakcyjne miejsca dla wędrówek konnych. Wymaga to uzgodnienia z nadleśnictwem i władzami gminy przebiegu tras (pozwolenia na wjazd konno do lasu). W Siedlcach funkcjonuje ośrodek jeździecki oraz gospodarstwo agroturystyczne z nauką jazdy konnej.

Quad cross

Istnieją pewne przesłanki dla tworzenia międzygminnej atrakcji typu „Quad cross” na wyrobiskach i na hałdach oraz zamkniętych zakładów przemysłowych. Istnieją również możliwości jazd terenowych na wynajmowanych samochodach typu jeep. Są to jednak działania wyłącznie dla lokalnych przedsiębiorców, którym gmina może pomóc w udostępnieniu terenu.

Baza noclegowa

W Oleśnicy Małej, w bezpośrednim sąsiedztwie autostrady A4, zlokalizowany jest motel, posiadający 24 miejsca noclegowe, z restauracją i kawiarnią. W Bystrzycy Oławskiej funkcjonuje ośrodek wypoczynku świąteczno – niedzielnego powierzchni 2,4 ha. Na jego obszarze mieszczą się boiska, place zabaw dla dzieci oraz domki campingowe, dysponujące 55 miejscami noclegowymi.

Zabytki i miejsca historyczne

Potencjał rozwojowy gminy stanowią zabudowania zabytkowe, będące w stanie nadającym się do adaptacji i przekształcania w kompleksy rekreacyjno - hotelowe, o ile usytuowane są w pobliżu tras turystycznych. Na terenie gminy Oława znajdują się zgrupowania obiektów mających wartość kulturową. Należą do nich m.in.: 8 zespołów pałacowych, dworskich i folwarcznych, 33 zespoły o historycznej zabudowie wiejskiej, 8 zabytkowych układów przestrzennych wsi, 9 parów krajobrazowych oraz 3 rezerваты przyrody (Zwierzyniec, Kanigóra, Grodzisko Ryczyńskie).

Rys.8 Pałac w Oleśnicy Małej

Godne zobaczenia jest duże, dobrze zachowane, ***założenie parkowo-palacowe w Oleśnicy Małej***. Tu wzniesiona została w latach 1226-1312 pierwsza komandoria Zakonu Templariuszy na ziemiach polskich. Pozostały po niej pałac pochodzi z XVII wieku. Od roku 1815 kompleks stanowił własność rodziny Yorck von Wartenburg mieszkającej tu do

1945 r. Pałac był wielokrotnie przebudowywany, z kościołem w skrzydle południowym. W parku otaczającym pałac znajduje się mauzoleum Yorcków. Zabudowania gospodarcze pochodzą głównie z lat 1830-1835. Aktualnie w pałacu mieści się Zakład Doświadczalny Hodowli i Aklimatyzacji Roślin. Oleśnica Mała owiana jest legendą templariuszy. Jest to ich pierwsza komandoria na ziemiach polskich. Miłośnicy templariuszy do dzisiaj szukają tutaj ich śladów. Działalność gospodarczą ich następców, joannitów, widać do tej pory w ich rozległych posiadłościach. Są to stawy rybne, pozostałości młynów wodnych, drogi pamiętające uprawę trójkpolową.

Warto również zwrócić uwagę na pałac w Jakubowicach. Na jego tarasie znajdują się dwa sfinksy. Wraz z umieszczonym w parku obeliskiem są pamiątką po dokonanych w Egipcie odkryciach Wilhelma Beliseusa, archeologa, który część swoich zbiorów umieścił w jakubowickim pałacu.

Rys.9 Sfinksy na tarasie w Jakubowicach

W Chwalibóżykach znajduje się najstarszy na terenie gminy **kościół pw. św. Antoniego**. Wybudowany został przez templariuszy w roku 1294, przebudowany w XV i XVII stuleciu. Zachował charakter średniowiecznej świątyni, a na szczycie wieży znajduje się krzyż templariuszy z ramionami w kształcie lilii.

Interesujący dla miłośników architektury i sztuki sakralnej jest **kościół w Marszowicach**. Został on wybudowany w 1355 roku pod wezwaniem św. Jana. Posiada on konstrukcję szkieletową. Ołtarz ze sceną chrztu Chrystusa datowany jest w przybliżeniu na rok 1500. W kościele zachował się całopostaciowy nagrobek rycerza z roku 1600. Świątynia przez długi czas służyła ewangelikom i oni przebudowali wewnątrz przystosowując je do wymogów swego wyznania. Nazwa wsi po raz pierwszy pojawia się w dokumencie z roku 1266. Jej właścicielem był wtedy rycerz Eberhard z Marszowic. Po roku 1741 wieś

należała do rodziny Hubrików a potem Eicków. Pamiątką po dawnych właścicielach wsi jest stary park i aktualnie znajdujący się w stanie ruiny pałac.

Z XIV i XVI w. pochodzą pojoannickie *kościóły w Owczarach i Niemilu*. Pod koniec wojny trzydziestoletniej (1642) zostały one obrabowane i spalone przez wojska szwedzkie dowodzone przez generała Tortensohna. Kilka lat po zakończeniu wojny zostały odbudowane i od nowa wyposażone. O dawnej przynależności do joannitów kościoła w Niemilu świadczą krzyże maltańskie, znajdujące się na obramieniach okien.

W kościele tym zachowała się także tablica fundacyjna z roku 1706, informująca, że fundatorem tutejszego kościoła jest komtur joannitów, radca dworu i szambelan cesarza Rudolfa II, baron von Tschetschau-Mettich. Kościół w Owczarach odbudowany był głównie siłami najbogatszych mieszkańców wsi. Otrzymał on zaszczytny tytuł "Ojców Kościoła". Projektantem i jednocześnie majstrem budowlanym był Eliasz Antoni Rymer z Grodkowa. Jak był to duży wysiłek finansowy dla wsi świadczy to, że nowy kościół oddano do użytku 32 lata po zakończeniu wojny trzydziestoletniej. Istniejący do dzisiaj ołtarz główny ufundowany został przez księdza Jana Stracka z wrocławskiego klasztoru Krzyżaków z Czerwoną Gwiazdą w roku 1687.

W Osieku, jednej z najstarszych miejscowości powiatu, przed 1810 rokiem należącej do biskupów wrocławskich (w bulli papieskiej Hadriana IV z roku 1155 wymieniono Ossech jako osadę otwartą leżącą na terenie kasztelani ryczyńskiej), znajduje się gotycki kościół z 1542 roku, wybudowany na miejscu wcześniejszego, pochodzącego z połowy XIII wieku. We wnętrzu zachował się portal z tego okresu, barokowy ołtarz z drewna polichromowanego oraz płyty nagrobne Jerzego i Moniki von Rostock. Jerzy był synem oficera wojsk cesarskich, pułkownika von Rostocka. Mieli oni w Osieku swój dom i jakąś posiadłość ziemską. Pułkownik niechlubnie wstawił się tym, że w 1634 r. rozkazał spalić Oławę, za to, że mieszkańcy miasta nie chcieli złożyć przysięgi na wierność cesarzowi, tłumacząc się, że przysięgali już księciu.

Rys.10 Kościół w Bystrzycy Olawskiej

W wielu miejscowościach na terenie gminy znaleźć można pomniki średniowiecznego prawa, do których zaliczyć możemy różnego typu krzyże pokutne i pręgierze. W gminie Oława krzyże pokutne można znaleźć w Psarach, Niwniku i Sobocisku. Najciekawszym z nich jest krzyż w Psarach, gdyż jako jeden z nielicznych jest datowany. Według dokumentów sądowych wystawił go Gebhard von Kittlitz, po zamordowaniu w 1360 r. Bavarusa ze Scinawy. Innym pomnikiem średniowiecznego prawa, też unikalnym na Śląsku jest pręgierz przykościelny, znajdujący się w Oleśnicy Małej.

4. Zagospodarowanie przestrzenne

Gmina Oława posiada miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Bystrzyca Oławska, Marcinkowice, Gać, Godzikowice, Jaczkowice, Gaj Oławski, Stanowice, Jankowice, Niemil. Obecnie gmina jest w trakcie przygotowania planów zagospodarowania przestrzennego dla wsi Osiek, Ścinawa Polska, Ścinawa, Siedlce, Zakrzów. Dokumenty te mają za zadanie wykorzystać optymalnie przestrzeń, pomiędzy różnorodne często konkurujące ze sobą funkcje przyciągnąć zewnętrznych inwestorów, w celu tworzenia nowych miejsc pracy.

Rozwój infrastruktury technicznej ma decydujące znaczenie dla osiągnięcia poprawy warunków życia mieszkańców gminy, przyczynia się do podniesienia atrakcyjności obszaru gminy oraz poprawy stanu środowiska przyrodniczego.

4.1 Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego

Ochrona zadrzewień

Zgodnie z zaleceniami zawartymi w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego* na terenach niezabudowanych należy zadbać o walory przyrodnicze i krajobrazowe poprzez zachowanie naturalnych i seminaturalnych biotopów, takich jak łąki, zadrzewienia, zakrzaczenia, zbiorniki wodne. Trzeba również rozwinąć układ powiązań ekologicznych i wykształcić spójny przestrzennie system zieleni wysokiej. Dlatego należy dokonać zalesienia obszaru o powierzchni ok. 1400 ha oraz zmodernizować zespoły parkowe. Konieczne jest podjęcie działań zmierzających do likwidacji lub przynajmniej istotnego ograniczenia uciążliwości zanieczyszczeń przemysłowych i komunikacyjnych na obszarze gminy. Przy projektowaniu oraz realizacji nowych nasadzeń zieleni postuluje się uwzględnienie w doborze gatunkowym odporności na zanieczyszczenia.

Ochrona obszarów cennych przyrodniczo

Pomniki przyrody powinny być zabezpieczone przed zniszczeniem bądź uszkodzeniem. Aby zapewnić bioróżnorodność fauny i flory oraz umożliwić rozwój terenów zieleni należy:

- zachować w całości kompleksy leśne
- umożliwić rozwój cennych i chronionych gatunków roślin
- zapewnić korytarze ekologiczne, łączących poszczególne zespoły zieleni w system powiązań przyrodniczych
- unikać zmiany naturalnych warunków środowiska
- obsadzać zielenią terenów zainwestowanych
- zachować oczek wodnych oraz nieuregulowanych koryt rzecznych
- zapewnić przepływy wody w starorzeczach
- wykonać w drogach, autostradach, liniach kolejowych specjalnych przejść dla zwierzyny.

Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych

Znajdujące się na terenie gminy zbiorniki wodne powinny zostać oczyszczone ze śmieci i zabezpieczone przed odcięciem dopływu ścieków nieczyszczonych. Należy też zadbać o poprawę walorów ekologicznych poprzez ograniczenie przybrzeżnych stref penetracji, a także poprawić zwiększenie natlenienia wody (np. budowa kaskad) i w konsekwencji przywrócić naturalne stosunki wodne.

W celu poprawy czystości wód powierzchniowych i gruntowych, szczególnie w okolicy Oławy, należy podjąć działania zmierzające do uregulowania gospodarki wodno-ściekowej dla całej zlewni. Możliwie jak najszybciej trzeba skanalizować miejscowości nie posiadające kanalizacji, zlikwidować nielegalne zrzuty ścieków, objąć nieczystości płynne nowoczesnym systemem oczyszczania, zlikwidować „dzikie” i nieprawidłowo zlokalizowanych wysypisk oraz odpowiednio zabezpieczyć nowe.

Ochrona powietrza

W celu zapobiegania kumulacji się zanieczyszczeń nad terenami zainwestowanymi powinno się zadbać o przewietrzanie. Doliny rzeczne należy pozostawić niezabudowane, gdyż pełnią one funkcje kanałów aeracyjnych.

Ochrona gleb i kopalin

Ponieważ na terenie gminy występują gleby o najwyższych klasach bonitacyjnych warto zachować ich przeznaczenie rolnicze oraz zapewnić im ochronę przez zanieczyszczeniem.

Eksploatacje kopalin zaleca się prowadzić w sposób gospodarczo uzasadniony i w miarę możliwości ograniczać szkody dla środowiska naturalnego. Wskazane jest prowadzenie monitoringu w zakresie wpływu wydobywania minerałów na otoczenie oraz rekultywowanie terenów poeksploatacyjnych.

4.1.1 Obszary objęte ochroną i wskazane do objęcia ochroną

Na obszarach leśnych północno-zachodniej części gminy Oława znajdują się trzy rezerваты przyrody (Zwierzyniec, Kanigóra i Grodzisko Ryczyńskie), o łącznej powierzchni 15,5 ha. Obszary szczególnie wartościowe pod względem przyrodniczym należy chronić tworząc: park krajobrazowy doliny Odry i Oławy wraz z lasem Wojnowickim i terenami wodonośnymi oraz zespoły przyrodniczo - krajobrazowe z unikalnymi stanowiskami roślinnymi i siedliskami zwierzęcymi obejmujące:

- kompleks leśny pomiędzy Oławą a Bystrzycą Oławską i wschodnią granicą gminy, tzw. Las Ryczyński
- rzeka Odra, łąki na międzywalu Odry i Oławy, do granicy administracyjnej gminy, na wschód od śluzy w Lipkach
- starorzecze Leśna Woda, we wschodniej jego części - około 2 km na wschód od Bystrzycy Oławskiej
- lasy leżące na północ i wschód od wsi Siedlce
- las łęgowy nad rzeką Oława pod Siecieborowicami, od autostrady po Jakubowice
- las w okolicy Oleśnicy Małej (łęgi)

4.2 Infrastruktura techniczna

Sieć wodociągowa

Gmina Oława posiada bardzo dobrze rozbudowaną sieć wodociągową. Długość rurociągów sieci wodociągowej na terenie gminy na dzień 31 grudnia 2003r. wynosi 151,7 km. Gmina jest zwodociągowana w około 99% (liczba przyłączy prowadzących do budynków - 2 365 szt.) Niedawno ukończono pracę przy budowie wodociągu w miejscowości Maszków. Gminna sieć wodociągowa jest zaopatrywana z kilku gminnych ujęć wody.

Ceny i jakość usług w gminie nie odbiegają od standardów województwa dolnośląskiego. Ceny za usługi związane z dostarczaniem wody pitnej i oczyszczaniem ścieków sanitarnych podano w tabeli poniżej.

Koszt wody, ścieków, najmu [zł]

	2001	2002	2003	2004
koszt 1 m3 wody pitnej dla gospodarstw domowych	1,50 zł	1,50 zł	1,50 zł	1,50 zł
dla gospodarstw usługowo-produkcyjnych	2,50 zł	2,50 zł	2,50 zł	2,50 zł
koszt 1 m3 ścieków dla gospodarstw indywidualnych	1,50 zł	1,50 zł	3,05 zł	3,05 zł
dla gospodarstw usługowo-produkcyjnych			4,28 zł	4,28 zł
koszt 1 m2 czynsz (cele mieszkaniowe)	1,00 zł	1,00 zł	1,00 zł	1,00 zł
koszt 1 m2 czynsz (działalność gospodarcza)	3,80 zł	3,80 zł	3,80 zł	3,80 zł

Tab.3 Wykaz kosztów zaopatrzenia w wodę i odbiór ścieków (bez podatku VAT) oraz najmu w gminie Oława

Sieć kanalizacyjna

W porównaniu do sieci wodociągowej, wyposażenie wsi i przysiółków gminy w kanalizację przedstawia się dużo gorzej. Gmina Oława jest tylko częściowo skanalizowana i nie posiada spójnego systemu kanalizacji i oczyszczania ścieków bytowo-gospodarczych. Ze względu na słabo rozbudowany układ sieci kanalizacyjnej, ścieki na terenie gminy gromadzone są przede wszystkim w zbiornikach bezodpływowych tzw. szambach i okresowo wywożone taborem asenizacyjnym do oczyszczalni. Na terenie gminy brak jest systemu kontroli zbiorników bezodpływowych oraz oczyszczalni przydomowych. W chwili obecnej na oczyszczalnię w Oleśnicy Małej dopływają ścieki z miejscowości Oleśnica Mała w ilości ok. 32,4 do 55 m³/d ścieków. Z uwagi na rezerwy przepustowości na

oczyszczalnię przewiduje się włączenie w przyszłości miejscowości Owczary. Ponieważ udokumentowane ilości ścieków dowożonych na istniejące oczyszczalnie są niewielkie w porównaniu z ilościami ścieków powstającymi na terenach nieskanalizowanych, to można sądzić, że znaczna część ścieków bytowo-gospodarczych trafia do szczątkowej kanalizacji deszczowej i dalej wprost do cieków wodnych. Część gospodarstw domowych może posiadać nieszczelne szamba, a część w ogóle ich nie ma. W takim przypadku zanieczyszczane mogą być wody i cieki w bezpośrednim sąsiedztwie gospodarstw.

Stan i efekty rzeczowe infrastruktury wodno-kanalizacyjnej

Lp	Wyszczególnienie	Jednostka miary	Stan na 31.12.2003	
1	Stacje uzdatniania wody	szt.	10	
2	Sieć wodociągowa	km	151,7	
3	Przyłącza budynków /gospodarstw	szt.	2 365	
	w tym do indywidualnych gospodarstw rolnych >1,0 ha	km	43,3	
		szt.	1 603	
4	Zbiorcza sieć kanalizacji sanitarnej	km	39,0	
5	Przykanaliki prowadzące do budynków /gospodarstw	szt.	538	
	w tym do indywidualnych gospodarstw rolnych >1,0 ha	km	8,3	
		szt.	310	
6	Indywidualne wiejskie oczyszczalnie ścieków	szt.	---	
	w tym do indywidualnych gospodarstw rolnych >1,0 ha	szt.	---	
7	Oczyszczalnie ścieków	ilość obiektów	szt.	1
		przepustowość	m ³ /d	80

Tab.4 Stan i efekty rzeczowe infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w gminie Oława

W roku 2003 wykonano sieć kanalizacyjną w następujących miejscowościach: Gać, Maszków, Psary, Chwalibożyce, Jankowice Małe, Osiek i Niemil. Ścieki sanitarne z tych miejscowości są odprowadzone do kanalizacji w Brzegu, a następnie po oczyszczeniu są odprowadzone do rzeki Odry.

W Stanowicach funkcjonuje zakładowa oczyszczalnia ścieków „The Lorenz Bahlsen Snack-World”.

Gospodarka odpadami

W miejscowości Gać zlokalizowany jest Zakład Gospodarowania Odpadami. Jest to nowopowstały zakład utylizacji odpadów komunalnych obsługujący kilka gmin: miasto Oława, gminę wiejską Oława, miasto Brzeg i gminę wiejską Skarbimierz i gminę Lubsza. Zakład odpowiada wszelkim obowiązującym standardom w zakresie ochrony środowiska, a jego pojemność gwarantuje, że problemu z usuwaniem odpadów gmina Oława nie będzie miała przez najbliższe 20 lat.

Sieć gazowa, energetyka i telekomunikacja

Przez obszar gminy Oława przebiega gazociąg przesyłowy wysokiego ciśnienia DN 350, relacji koksownia Zdieszowice - Wrocław, z którego poprzez dwie stacje redukcyjno-pomiarowe zasilane jest miasto Oława. Sieć gazowa średniego i niskiego ciśnienia istnieje na terenie miejscowości: Gaj Oławski, Jankowice, Marcinkowice, Marszowice. Wskazane jest sukcesywne przyłączanie do sieci gazowej wsi leżących w zasięgu gazociągu wysokoprężnego.

Podstawowym źródłem zaopatrzenia gminy w energię elektryczną jest Główny Punkt Zasilania w Oławie, pracujący na napięciach 100/20 KV. GPZ zasilany jest liniami napowietrznymi wysokiego napięcia 110kV z kierunków:

Brzeg - Oława

Jelcz Laskowice - Oława

Siechnice (Czechnica) - Oława.

Z GPZ wyprowadzonych jest 10 linii napowietrznych średniego napięcia (20 kV), oraz cztery linie kablowe średniego napięcia (20kV). GPZ posiada dwa transformatory o mocy 2 x 25 MVA pracujące jednocześnie. Planowana jest budowa nowej stacji transformatorowej na terenie byłego lotniska w Stanowicach.

Wszystkie miejscowości mają obecnie możliwość dostępu do sieci TPSA oraz Internetu. Ogólnodostępne publiczne aparaty telefoniczne na kartę magnetyczną (budki telefoniczne) znajdują się we wsiach; Bystrzyca Oławska, Stary Otok, Sobocisko, Marcinkowice, Gaj Oławski, Zakrzów, Gać, Niemil, Osiek. Na obszarze lotniska w Stanowicach przewidziana jest budowa centrali telefonicznej obsługującej 400 abonentów.

Teren gminy pokryty jest pełnym zasięgiem sieci ruchomych ERA GSM, PLUS GSM, CENTERTEL. W miejscowościach Stary Otok i Owczary znajdują się maszty przekaznikowe telefonii komórkowej.

Komunikacja drogowa

Wszystkie 33 wsie gminy są bardzo dobrze skomunikowane z Oławą, Wrocławiem, Opolem i Strzelinem. Powierzchnia szlaków komunikacji samochodowej wynosi ok. 908 ha.

Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 94 (Krzywa - Chojnów - Legnica - Prochowice - Wrocław - Brzeg - Opole - Strzelce Opolskie - Pyskowice - Bytom - Sosnowiec - Olkusz - Kraków - Balice), nr 39 (Łagiewniki - Strzelin - Brzeg - Namysłów), drogi wojewódzkie: nr 396 (Bierutów - Oława - Strzelin), nr 455 (Wrocław - Jelcz - Oława), nr 452 (Oława - Biskupice - Bierutów), nr 456 (Wrocław - Oława - Brzeg nr 346 (Środa Śląska - Kąty Wrocławskie - Godzikowice - Oława). Przez południowy skraj gminy przebiega autostrada A-4; w odległości 8 km od granic gminy Oława, na obszarze gminy Domaniów, planowany jest węzeł autostradowy.

Zarówno drogi krajowe, wojewódzkie jak i powiatowe i gminne wymagają modernizacji oraz dostosowania do potrzeb ruchu i obsługi obszarów przyległych.

Drogi w gminie		kategoria jakości					
		0	1	2	3	4	5
drogi	długość [mb]	%	%	%	%	%	%
międzynarodowe	-	-	-	-	-	-	-
krajowe	24 755	-	68,0	-	32,0	-	-
wojewódzkie	25 708	-	-	34,9	65,1	-	-
powiatowe	94 228	24,0	22,0	42,0	-	12,0	-
gminne	26 500	10,0	68,8	22,0	-	-	-
pozostałe	879 500	5,0	1,0	1,0	1,0	92,0	-
Razem	1 050 691						

kategoria jakości:
0 - wymaga przebudowy
1 - wymaga wymiany nawierzchni
2 - wymaga naprawy nawierzchni
3 - nie wymaga napraw
4 - nie będzie wymagać napraw w ciągu najbliższych lat
5 - nowopowstała lub zmodernizowana

Tab.5 Wykaz dróg w gminie Oława pod kątem wymaganych interwencji inwestycyjnych

Drogi gminne stanowią 26,5 km, wszystkie mają znaczny stopień zużycia i wymagają bądź przebudowy, bądź wymiany lub naprawy nawierzchni. Konieczna jest interwencja inwestycyjna w ramach pomocy z funduszy strukturalnych UE. Obecny stan dróg lokalnych ogranicza w poważnym stopniu rozwój gminy.

Komunikacja kolejowa

Na terenie gminy przebiega zelektryfikowana, dwutorowa magistrala kolejowa Wrocław - Opole - Kraków - Przemyśl; długość eksploatowanego odcinka na terenie gminy Oława wynosi ok. 16,5 km. Znajduje się również nieczynny jednotorowy szlak kolejowy relacji Oława – Dominiów – Borek Strzeliński – Boreczek.

4.3 Własność nieruchomości

Gmina wiejska Oława jest posiadaczem następujących nieruchomości, nadających się do sprzedaży lub mogących stanowić zastaw dla banku.

Wykaz nieruchomości należących do gminy

(tylko nadające się jako zabezpieczenie kredytu, do sprzedaży lub wynajmu)

Nazwa	powierzchnia [m ²]	rok budowy	amortyzacja [%]	Wartość [zł]
Świetlica - Bystrzyca	543	2003	0	1 800 000
Świetlica - Gać	390	1984	50	800 000
Świetlica - Stanowice	393	1993	30	1 200 000
Hala sportowa - Bystrzyca	998	1998	15	2 000 000
GOK - Bystrzyca	420	1945	80	137 000
Grunty własne gminy	730 000			14 600 000
Razem				20 537 000

Tab.6 Wykaz nieruchomości należących do gminy Oława

Gmina wiejska Oława posiada jedną nieruchomość na szacunkową kwotę ok. 20,5 mln zł, co może stanowić zabezpieczenie dla kredytu bankowego w wysokości ok. 14 mln zł.

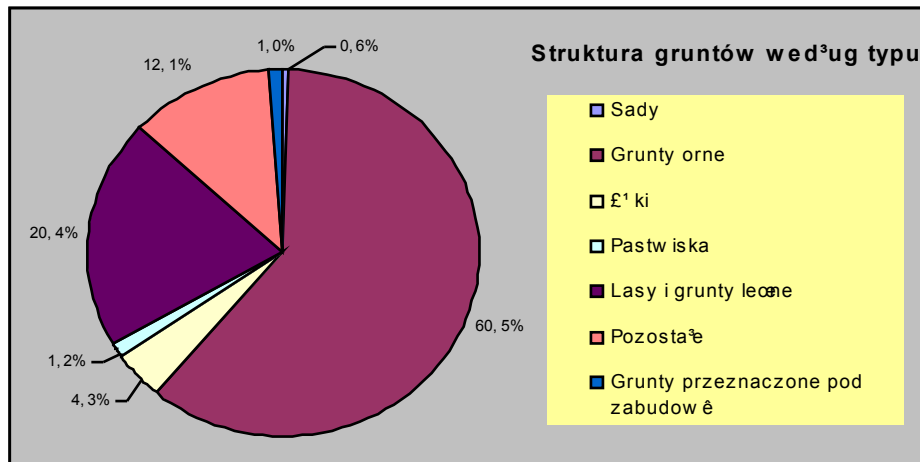

Zagospodarowanie gruntów przedstawia się następująco:

Struktura gruntów według typu

Grunty i ich wykorzystanie	powierzchnia [ha]	powierzchnia [%]
Sady	148	0,6%
Grunty orne	14 112	60,5%
Łąki	996	4,3%
Pastwiska	270	1,2%
Lasy i grunty leśne	4 750	20,4%
Pozostałe	2 820	12,1%
Grunty przeznaczone pod zabudowę	233	1,0%
Razem	23 329	100,0%

Tab.7 Struktura gruntów w gminie Olawa

Rys.11 Graficzne przedstawienie struktury gruntów w gminie Olawa

4.4 Stan obiektów dziedzictwa kulturowego

Do obiektów zabytkowych położonych na obszarze gminy Oława należą m.in.:

- kościoły w Marcinkowicach, Sobociskach, Bystrzycy, Gaju Oławskim, Niwniku, Godzikowicach, Bolechowie, Sieciborowicach, Niemilu, Osieku, Chwalibożycach, Psarach, Gaci, Oleśnicy Małej, Owczarach,
- zespoły pałacowo-dworskie i folwarczne w miejscowościach: Zakrzów, Zabardowice, Marszowice, Ścinawa, Drzemlikowice, Siecieborowice, Gać, Psary, Oleśnica Mała
- zabytkowe układy przestrzenne wsi Sobocisko, Marszowice, Bystrzyca, Ścinawa, Osiek, Niemil, Psary, Owczary
- parki krajobrazowe w Siedlcach, Zabardowicach, Marszowicach, Ścinawie, Drzemlikowicach, Sieciborowicach, Gaci, Psarach i Oleśnicy Małej.

Część zabytków mających wartość kulturową wpisana jest do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków. Zatem wszystkie prace remontowe, adaptacyjne i modernizacyjne tych obiektów objęte są ochroną konserwatorską, a zmiany w układzie urbanistycznym powinny być uzgadniane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Na obszarze gminy Oławia istnieją obszary o znaczeniu archeologicznym, problemów szczególności należą do nich:

- „Grodzisko Ryczyńskie” koło Bystrzycy Oławskiej
- grodzisko problemów Jankowicach Małych
- grodzisko problemów Niemilu
- „Grodzisko Małogoszcz” problemów Siedlcach.

4.5 Identyfikacja problemów

1. Przeciętny lub słaby poziom wyposażenia gminy w infrastrukturę techniczną, która warunkuje to powstanie infrastruktury turystycznej oraz poprawę komfortu życia mieszkańców.
2. Konieczność dalszego procesu wodociągowania i kanalizowania wsi.
3. Zwiększenie liczby odbiorców gazu z sieci w miejscowości leżących w strefie 5 km od gazociągu wysokoprężnego. Uruchamianie alternatywnych źródeł energii (gaz płynny, biogaz, energia wiatrowa itp.),
4. Konieczność poprawy infrastruktury drogowej oraz komunikacyjnej warunkującej dalszy rozwój gminy Oława, a także modernizacji sieci dróg transportu rolnego.
5. Słabo rozwinięta baza turystyczno - hotelarska i brak wyeksponowania lokalnych atrakcji, przyciągających potencjalnych turystów na teren gminy Oława uniemożliwia rozwój usług na terenie gminy.

5. **Gospodarka**

Na obszarze gminy Oława bardzo dobrze rozwinięta jest sieć zakładów produkcyjnych i rzemieślniczych (ogólnobudowlanych, murarskich, elektromechanicznych, stolarskich, ślusarskich, blacharskich i mechaniki pojazdowej). Największe skupiska działalności gospodarczej znajdują się w większych miejscowościach: Bystrzycy Oławskiej, Marcinkowicach, Godzikowicach, Ścinawie Polskiej oraz Gaju Oławskim.

Gmina posiada 233 ha gruntów przeznaczonych pod zabudowę, z tego 152 ha pod przemysł, usługi i handel hurtowy. W tej ostatniej liczbie 135 ha stanowi obszar byłego lotniska gdzie znajduje się kompleks inwestycyjny. Na dzień dzisiejszy do zainwestowania pozostało 60% tego arealu, czyli ok. 90 ha. Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obszary te są przeznaczone pod lokalizację: hurtowni materiałów budowlanych i stolarki budowlanej, przedsiębiorstw produkcyjnych, warsztatów samochodowych, parkingów oraz regionalnego centrum obsługi rolnictwa. Proponuje się organizację targów produktów rolnych w skali gminy i regionu. W najbliższym czasie gmina przewiduje rozwój infrastruktury technicznej na tym obszarze, obszarze tym budowę oczyszczalni ścieków.

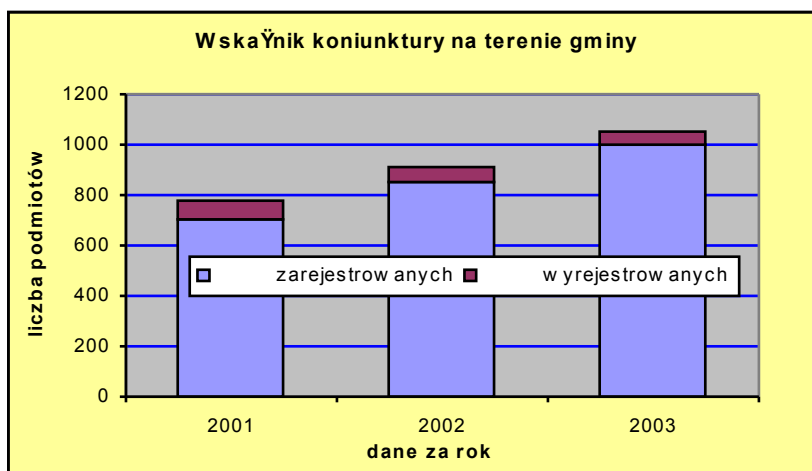
Władze gminy planują przeznaczyć pod inwestycję uzbrojone obszary w miejscowościach: Gać (20 ha), Oleśnica Mała (0,5 ha), Gaj Oławski, Godzikowice, Bystrzyca Oławska, Ścinawa Polska.

Wskaźnik koniunktury gospodarczej			
Liczba podmiotów	2001	2002	2003
zarejestrowanych	706	850	1002
wyrejestrowanych	74	61	53
<i>wskaźnik koniunktury</i>	9,54	13,93	18,91

Tab.8 Dane o liczbie zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych

Na przestrzeni lat 2001 – 2003 wzrosła ponad 40 % liczba firm nowopowstałych.

Rys.12 Ilustracja wskaźnika koniunktury mierzony jako iloraz firm zarejestrowanych do wyrejestrowanych

Rolnictwo

Biorąc pod uwagę walory naturalne i wysoki stopień zagospodarowania gmina zalicza się do obszarów o szczególnie korzystnych warunkach dla intensywnego rozwoju rolnictwa, zwłaszcza tereny leżące na zachód i południe od miasta Oława.

Strukturę zasiewów zdominowały zboża. Uprawiane są także ziemniaki, buraki cukrowe i rzepak. Plony podstawowych płodów rolnych są zbliżone do średniej wojewódzkiej. Pomimo dobrych warunków hodowla bydła i trzody chlewnej utrzymuje się na niskim poziomie. Pomieszczenie inwentarskie nie są w pełni wykorzystywane.

Z punktu widzenia zagospodarowania przestrzennego grunty rolne na terenie gminy Oława są rozdrobnione. Przeważają gospodarstwa małe do 10,0 ha - jest ich ponad 85%. Taka sytuacja stwarza poważne problemy inwestycyjne oraz pozyskiwanie znaczących środków z funduszy rozwoju rolnictwa.

Powierzchnia gospodarstw rolnych

rodzaj gospodarstwa	liczba	%populacji
Poniżej 10 ha	1378	85,4%
10 – 20 ha	144	8,9%
20 – 50 ha	60	3,7%
50 – 100 ha	16	1,0%
Powyżej 100 ha	15	0,9%
Razem	1613	100,0%

Tab.9 Podział gospodarstw rolnych pod względem ich wielkości

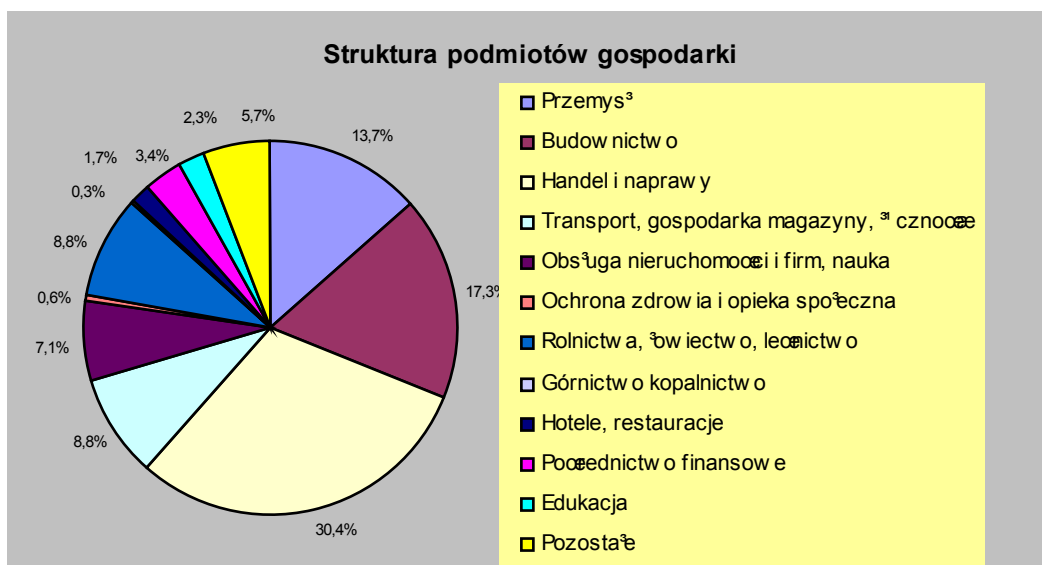
5.1 Struktura zatrudnienia i rodzaje podmiotów gospodarczych

Według danych Urzędu Gminy Oława struktura zatrudnienia na obszarze jednostki administracyjnej w roku 1999 przedstawiała się następująco: w rolnictwie pracowało 66% ludności czynnej zawodowo, w usługach 22% i w przemyśle 12%.

W 2003 r. na obszarze gminy było zarejestrowanych 787 przedsiębiorstw w systemie REGON. Poniżej podano ich podział według sekcji branżowych.

kategoria statystyczna	2000	2003	%populacji
Przemysł	115	108	13,7%
Budownictwo	111	136	17,3%
Handel i naprawy	169	239	30,4%
Transport, gospodarka magazynowa, łączność	58	69	8,8%
Obsługa nieruchomości i firm, nauka	32	56	7,1%
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	7	5	0,6%
Rolnictwa, łowiectwo, leśnictwo		69	8,8%
Górnictwo kopalnictwo		2	0,3%
Hotele, restauracje		13	1,7%
Pośrednictwo finansowe		27	3,4%
Edukacja		18	2,3%
Pozostałe	189	45	5,7%
	681	787	100,0%

Tab.10 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na obszarze gminy Oława

Rys.13 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na obszarze gminy Oława

5.2 Główni pracodawcy

Na obszarze gminy Oława prowadzą działalność następujące przedsiębiorstwa prowadzące produkcyjno - handlowe:

- "Bims Plus" Sp. z o.o.
- "Kott" Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe
- "Bartek" Zakład Produkcyjny Świec ozdobnych
- „Metalerg” Marian Cieślak
- „Zakład Gospodarowania Odpadami” w Gać
- „DEK-REM” Józef Bączkowski
- "Awida" Sp. z o.o. Kopalnia Piasku
- "Modmar" Przedsiębiorstwo Produkcyjne
- "Słowik" Sp. z o.o.

Ważniejsze zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego:

- The Lorenz Bahlsen Sp. z o.o. - produkcja chipsów.
- Zakład Produkcji Makaronów w Lizawicach
- piekarnie w Osieku i Bystrzycy Oławskiej.

5.3 Identyfikacja problemów

1. Należy dążyć do koncentracji nowych strategicznych działalności gospodarczych na obszarze byłego lotniska w Stanowicach.
2. Potrzeba wykształcenia lokalnych centrów usług.
3. Niewystarczająca ilość zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego.
4. Niedostateczne wykorzystanie bardzo dobrych warunków glebowo-przyrodniczych do produkcji rolnej.
5. Utrzymujące się duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych – potrzeba wsparcia procesów restrukturyzacji sektora rolniczego.
6. Potrzeba lepszego wykorzystania potencjału turystycznego północnych terenów gminy z i możliwości rozwoju agroturystyki.

6. Sfera społeczna

Podstawową potrzebą terenów rolniczych Dolnego Śląska jest zrównanie warunków życia i pracy na obszarach wiejskich z warunkami występującymi na obszarach miast.

6.1 Służba zdrowia

Zasoby gminy w zakresie służby zdrowia i bezpieczeństwa publicznego	
	☒
GOZ	☒
Prywatne centra medyczne	☒
Gabinety lekarskie - prywatne	☒
Pogotowie ratunkowe	☒
Dostęp do lekarza w każdym sołectwie	☐
Apteki	☒
Straż pożarna	☒
Posterunek Policji	☒
Jednostka ratownictwa technicznego	☐

Tab.11 Zasoby gminy Oława w zakresie służby zdrowia i bezpieczeństwa publicznego

Mieszkańców gminy obsługują trzy Gminne Ośrodki Zdrowia (w ramach których funkcjonują przychodnie i poradnie o różnym profilu oraz dwa punkty lekarskie), dwa Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej w Marcinkowicach i w Bystrzycy oraz jeden prywatny gabinet lekarza rodzinnego w Owczarach. W całej gminie działają tylko dwie apteki w Marcinkowicach i Bystrzycy. Dla ponad 13 tys. mieszkańców usługi medyczne świadczone są przez 6 lekarzy, w tym 2 stomatologów. Ambulatoryjna opieka specjalistyczna sprawowana jest przez rejonową przychodnię zdrowia w Oławie.

W zakresie stacjonarnej opieki zdrowotnej mieszkańcy gminy Oława objęci są opieką zdrowotną przez pełno profilowy Szpital w Oławie.

6.2 Edukacja

Szkolnictwo	
Szkoła wyższa (lub filia)	☐
Liceum ogólnokształcące	☐
Średnie szkoły zawodowe	☐
Gimnazja	☒
Szkoły podstawowe	☒
Dowóz dzieci do szkoły	☐
Ośrodek szkolenia zawodowego (języki)	☐
Ośrodek edukacji dla dorosłych	☐

Tab.12 Wykaz placówek oświatowych na terenie gminy Oława

Na terenie gminy Oława działają następujące placówki szkolne, będące pod zarządem gminy:

- 6 szkół podstawowych: w: Bystrzycy (przy zespole szkół), Chwalibożycach, Drzemlikowicach, Marcinkowicach, Osieku i Sobocisku;
- 3 gimnazja: przy zespole szkół w Bystrzycy, Gimnazjum w Siedlcach i Gimnazjum nr 3 w Oławie;
- Publiczne Przedszkole w Bystrzycy Oławskiej.

Na obszarze jednostki samorządowej, oprócz szkół zarządzanych przez gminę, funkcjonują:

- szkoła w Niemilu, dla której organem prowadzącym jest Stowarzyszenie na Rzecz Ekorozwoju wsi Niemil;
- szkoły prowadzone przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Oława: w Gaci, Oleśnicy Małej i Ścinawie Polskiej.

W sale gimnastyczne wyposażone są placówki w Bystrzycy Oławskiej, Siedlcach, Osieku. Pozostałe szkoły dysponują boiskami trawiastymi i gruntowymi do gier zespołowych. Budowa sali sportowej przy szkole podstawowej w Drzemlikowicach jest realizowa-

na z własnych środków, co jest koniecznością wynikająca z planowanej reorganizacji sieci szkół. Szkoły w Bystrzycy Oławskiej, Marcinkowicach, Siedlcach, Oławie posiadają pracownie komputerowe.

Od 1.09.2004 gminny gimbus oraz wynajęte autobusy dowożą do szkół 1011 dzieci.

Na terenie gminy Oława znajduje się Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. A.Szembeka w Jakubowicach będący pod Zarządem Starostwa Powiatowego w Oławie. Ponadto młodzież ma możliwość kontynuowania nauki w szkołach ponadgimnazjalnych zlokalizowanych w Oławie.

Reasumując należy stwierdzić, że gmina Oława posiada w miarę dobrze wyposażone i funkcjonalne obiekty oświatowe na poziomie szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego, a centralne położenie Oławy umożliwia dalsze kształcenie się młodzieży. Młodym mieszkańcom gminy Oława, absolwentom szkół ponadgimnazjalnych i wyższych uczelni, gotowym do podjęcia nowych wyzwań, należy stworzyć warunki zachęcające do pozostawania na terenie gminy.

Wykształcenie w gminie

Grupa statystyczna	Wykształcenie				
	podstawowe	zawodowe	średnie	policealne	wyższe
Kobiety	1976	1180	1352	214	265
mężczyźni	1858	1948	960	38	189
Razem	3834	3128	2312	252	454

* Dane ze spisu powszechnego za rok 2002 w kategorii wieku 13 lat i więcej

Tab.13 Wykształcenie mieszkańców gminy Oława

Gminę zamieszkuje 38,4% osób z wykształceniem podstawowym (powyżej 13-stego roku życia), 37,2% osób z wykształceniem zawodowym, 21,4% z wykształceniem średnim i 3,0% z wykształceniem wyższym.

Oceniając poziom wykształcenia mieszkańców gminy wzięto pod uwagę udział ludności z wykształceniem średnim i wyższym. Dla gminy ogółem udział ten wynosi 24,4%, co oceniono jako średni poziom wykształcenia mieszkańców gminy.

6.3 Kultura i sport

Na obszarze jednostki samorządowej istnieje ponad 20 świetlic wiejskich, z których działalność kulturalną o różnym zasięgu i ofercie prowadzą obiekty we wsiach: Gać, Janików, Niemil, Osiek, Sobocisko, Ścinawa Polska. Grupy artystyczne funkcjonują w miejscowościach: Marcinkowice - Gminny Zespół Pieśni i Tańca „Porębiok”, Niemil - Zespół Ludowy „Koniczynka”, Gać - Kabaret Ludowo Dziecięco - Młodzieżowy „Słomka”.

Ludność gminy Oława ma możliwość korzystania ze zbiorów Gminnej Biblioteki Publicznej w Bystrzycy Oławskiej, które posiada sześć filii we wsiach: Gać, Jaczkowice, Marcinkowice, Niemil, Osiek, Owczary.

Obiekty rekreacji i wypoczynku	
Basen kryty	☐
Basen otwarty	☐
Korty tenisowe	☒
Boisko sportowe pełnowymiarowe	☒
Sala gimnastyczna	☒
Ścieżki rowerowe i zdrowia	☐
Stacja wodna	☒
Ujeżdżalnia/cross country	☐
Łowisko ryb	☐
Park kultury i rekreacji	☐
Klub sportowy	☒
Biblioteka	☒
Wypożyczalnia video	☐
Klub młodzieżowy	☒
Kawiarenka internetowa	☐
Dostęp do internetu w każdym sołectwie	☐
Obiekty dziedzictwa kultury	
Pałac lub zamek	☒
Kościół zabytkowy	☒
Muzeum/skansen	☐
Inne zabytki	☒

Obiekty przyrodnicze

Rezerwat przyrody/Park narodowy

Tab.14 Obiekty rekreacyjno-wypoczynkowe i dziedzictwa kulturowego

W Bystrzycy Oławskiej zlokalizowany jest ośrodek wypoczynkowo – sportowy z boiskiem wyposażonym w szatnię, boiskiem z bieżnią, boiskami do gier małych, placami zabaw. Obiekt sportowy w Marcinkowicach posiada boisko sportowe wraz z kortem tenisowym. Poniżej zamieszczono wykaz miejscowości na terenie gminy Oława, w których znajdują się boiska sportowe:

1	Bolechów	15	Niemil
2	Bystrzyca Oławska	16	Niwnik
3	Chwalibożyce	17	Oleśnica Mała
4	Drzemlikowice	18	Osiek
5	Gać	19	Owczary
6	Gaj Oławski	20	Psary
7	Godzikowice	21	Siecieborowice
8	Godzinowice	22	Siedlce
9	Jaczkowice	23	Sobocisko
10	Jankowice	24	Stanowice
11	Janików	25	Stary Górnik
12	Lizawice	26	Ścinawa
13	Marcinkowice	27	Ścinawa Polska
14	Miłonów	28	Zabardowice

Tab.15 Wykaz miejscowości, w których znajdują się boiska sportowe

Na obszarze jednostki samorządowej funkcjonują następujące kluby sportowe:

1	LZS "Śląsk" Bolechów	14	LZS "Orzeł" Marszowice
2	LKS "Burza" Bystrzyca	15	LZS "Błękitni" Niwnik
3	ULKS "Młodzik" Bystrzyca	16	LZS "Zorza" Niemil
4	LZS "Burza" Chwalibożyce	17	LKS "Amator" Oleśnica Mała
5	LKS "Błyskawica" Gać	18	LKS "Korona" Osiek
6	LZS "Lotos" Gaj Oławski	19	LKS "Replay" Owczary
7	LZS "Polonia" Godzikowice	20	LKS "Tęcza" Siecieborowice
8	LZS "Syrena" Jaczkowice	21	LKS "Błękitni" Siedlce
9	LZS przy Zespole Szkół Jakubowice	22	LZS "Start" Stanowice
10	LZS "Burza" Janików	23	LKS "Czarni" Sobocisko
11	LZS "Czarni" Jankowice	24	LZS "Czarni" Ścinawa
12	LKS "Orzeł" Lizawice	25	LKS "Odra" Ścinawa Polska
13	LKS "Sokół" Marcinkowice	26	LZS "Zorza" Zabardowice

Tab.16 Obiekty rekreacyjno-wypoczynkowe i dziedzictwa kulturowego

W Ścinawie i Ścinawie Polskiej działa Młodzieżowy Klub "4-H. Działalność sportową prowadzą kluby kulturalystyczne w miejscowościach: Marcinkowice, Niemil, Jankowice, Bystrzyca, Ścinawa, Ścinawa Polska, Sobocisko.

6.4 Bezpieczeństwo publiczne

Stan bezpieczeństwa publicznego w gminie Oława oceniany jest jako poprawny. Obszar jednostki administracyjnej obsługiwany jest przez Komendę Powiatową Policji w Oławie. Bezpieczeństwa mieszkańców gminy strzeże również Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Oławie wraz z Ochotniczą Strażą Pożarną, która ma swoje oddziały w następujących miejscowościach: Bolechów, Bystrzyca, Jankowice, Niemil, Osiek, Owczary, Siecieborowice, Siedlce oraz Sobocisko.

Skuteczność organów, w których gestii pozostaje dbanie o bezpieczeństwo publiczne, uzależniona jest zarówno od kwalifikacji funkcjonariuszy, jak i warunków ich pracy. Wobec niewystarczających nakładów z budżetu centralnego na działalność policji i straży pożarnej, konieczne jest dofinansowanie przez gminę konkretnych zakupów majątkowych (samochodów, komputerów, środków łączności, ekwipunku) w celu utrzymania porządku publicznego.

Wspieranie instytucji rodziny i organizacji prorodzinnych, wzmacnianie roli rodziny w życiu społecznym gminy, warunkuje poprawę stanu bezpieczeństwa publicznego na jej obszarze. Rodzina spełnia niezwykle istotne funkcje wychowawcze, opiekuńcze i socjalne wobec jej członków. Wobec zwiększającej się ilości niepełnych gospodarstw domowych, władze gminy powinny podjąć działania na rzecz finansowego wspierania lokalnego systemu organizacji samopomocowych, interweniujących w przypadkach pojawiania się oznak patologii społecznej.

Ochrona przeciwpowodziowa

Po powodzi w 1997 r. odbudowano zniszczone wały oraz uzupełniono większość wyrw w ich konstrukcji. Koniecznym jest zweryfikowanie pojemności obszaru na przeprowadzenie wód powodziowych oraz opracowanie programu ochrony przeciwpowodziowej gminy.

6.5 Rynek pracy

Stopa bezrobocia, wyrażona w % aktywnych zawodowo, w powiecie oławskim, w czerwcu 2004 wynosiła 26,5 i była wyższa od średniej województwa dolnośląskiego o 3,4%, a od średniej krajowej o 7%.

Analizując dane o wielkości bezrobocia w gminie Oławie z lat poprzednich zauważa się stały jego wzrost. Przedstawia to poniższa tabela.

Liczba bezrobotnych

Bezrobotni	2000	2002	%populacji
kobiety	463	555	13,6%
mężczyźni	392	620	15,2%
<i>Razem</i>	855	1175	28,9%
<i>liczba osób czynnych zawodowo</i>	<i>brak danych</i>	4070	

Tab.17 Struktura bezrobocia w gminie wiejskiej Oława

W porównaniu do 2000 r. liczba bezrobotnych w 2003 wzrosła o 29 osób bezrobotnych stanowiła 28% bezrobocia. Wśród bezrobotnych występuje duży udział ludzi młodych.

Zwiększenie liczby bezrobotnych mężczyzn pomiędzy 2000 a 2003 jest istotna statystycznie, natomiast spadła ilość bezrobotnych kobiet. Istnieją wyraźne przesłanki do uruchomienia inwestycji, generujących nowe miejsca pracy i nadanie im najwyższego priorytetu.

Bezrobotni w wieku 15 lat i więcej wg okresu poszukiwania pracy

Wyszczególnienie	Ogółem	Według okresu poszukiwania pracy w miesiącach			
		do 3	od 4 do 12	13 i więcej	nieustalony
Mężczyźni	811	97	398	299	17
Kobiety	698	68	288	316	26
Ogółem	1509	165	686	615	43

Tab.18 Bezrobotni wg okresu poszukiwania pracy w gminie wiejskiej Oława – stan z roku 2002

Według danych z 2003 roku średni dochód budżetu gmina Oława na mieszkańca wynosił 1396,19 zł, a planowany budżet gminy w 2004 roku na jednego mieszkańca 1694,42 zł.

6.6 Grupy społeczne, wymagające wsparcia

Dotychczasowe usługi socjalne bazują na redystrybucji środków finansowych i oddziaływaniu na skutki negatywnych zjawisk społecznych, zamiast na ich przyczyny. Nie istnieją również systemowe procedury współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi w sferze socjalnej. Przewidywania zwiększającego się popytu na usługi socjalne, w związku z obserwowanymi tendencjami demograficznymi i pogłębiającymi się patologiami życia społecznego, zmuszają władze gminy do opracowania dojrzałego systemu profilaktyki społecznej, realizowanego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oławie. Ośrodek pomaga potrzebującym m.in. w następujący sposób: organizuje usługi opiekuńcze dla osób starszych i chorych, pokrywa wydatki na świadczenia zdrowotne, pomaga w staraniach o miejsce w domu pomocy społecznej, udziela pomocy finansowej i rzeczowej.

6.7 Identyfikacja problemów

1. Rosnąca liczba bezrobotnych na obszarze gminy i wynikająca z tego konieczność rozwijania przez władze gminne infrastruktury technicznej, która umożliwi pozyskanie inwestorów i zwiększenie potencjału gospodarczego.
2. Potrzeba doinwestowania placówek oświatowych.
3. Wskazana jest modernizacja ośrodków zdrowia i dostosowanie ich do standardów europejskich.

III ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTAUACJI NA DANYM OBSZARZE

Poprawa warunków życia i pracy mieszkańców realizowana będzie poprzez cele strategiczne związane z nimi zadania. Zgodnie ze Strategią Rozwoju Gminy Oławy jako cele strategiczne przyjęto:

- Intensyfikacja gospodarczo-ekonomiczna rozwoju gminy ze szczególnym uwzględnieniem zagospodarowania lotniska,
- Budowa i rozbudowa infrastruktury technicznej dostosowanej do wymogów Unii Europejskiej
- Utworzenie nowoczesnej, przyjaznej i akceptowanej sieci oświatowej
- Ochrona środowiska
- Poprawa jakości życia mieszkańców, integracja społeczeństwa oraz wspieranie działalności kulturalnej i sportowej
- Wspieranie procesów restrukturyzacji.

Ocenę zadań i ich kategoryzację przeprowadzono w oparciu o procedurę Instytutu Funduszy Europejskich IFE PRL-0 „Opracowanie workflow organizacyjnego” oraz IFE PRL-1 „Opracowanie dokumentu”, zgodnie z którą wszystkie, zgłoszone do planu zadania inwestycyjne zostały wstępnie poddane analizie SWOT według poniższych kryteriów.

Mocne strony

1. *Sfinansowanie przedsięwzięcia jest realne*
2. *Przedsięwzięcie ma szansę wsparcia z funduszy UE*
3. *Przedsięwzięcie generuje nowe miejsca pracy*
4. *Przedsięwzięcie posiada dodatni wskaźnik ROI*
5. *Przedsięwzięcie mieści się w kategorii „wysoki priorytet UE”*
6. *Przedsięwzięcie posiada znaczącą akceptację społeczną*
7. *Przedsięwzięcie dodatnio wpływa na ochronę środowiska*
8. *Przedsięwzięcie podnosi walory regionu*
9. *Przedsięwzięcie rozwiązuje istotne problemy społeczne*

Słabe strony

1. Brak realnego projektu finansowego
2. Słabe dopasowanie do priorytetów funduszy pomocowych
3. Mały wpływ na likwidację bezrobocia
4. Słaby wynik analizy finansowej przedsięwzięcia
5. Mały wpływ na rozwiązywanie problemów społecznych
6. Negatywne oddziaływanie na środowisko
7. Negatywna ocena społeczna przedsięwzięcia
8. Zbyt długi czas realizacji projektu
9. Zbyt duży procent udziału środków unijnych w finansowaniu

Do dalszej oceny dopuszczono wyłącznie projekty posiadające co najmniej neutralny wynik analizy SWOT. Dla celów hierarchizacji zadań i potrzeb w zakresie inwestycji gminnych wprowadzono kwantyfikację zadań w oparciu o poniższą skalę punktową:

1. Ocena w kategorii uwarunkowań społecznych i zasięgu

- a. obszar do 20% populacji = 0
- b. obszar 20-30% populacji = 3
- c. obszar powyżej 30% = 6

2. Wpływ na rozwój gospodarczy i nowe miejsca pracy

- a. nie wpływa = 0
- b. tworzy więcej niż 5 miejsc pracy lub warunki dla późniejszych inwestycji = 5
- c. generuje 10 nowych miejsc pracy lub podnosi atrakcyjność inwestycyjną gminy = 12

3. Wpływa na rozwój edukacyjny, poziom zdrowia i sportu

- a. nie wpływa = 0
- b. wpływa na poprawę istniejącej sytuacji = 3
- c. wprowadza nowe możliwości i nową jakość = 6

4. Wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców

- a. brak wpływu = 0
- b. poprawia bezpieczeństwo = 3
- c. wprowadza nową jakość w poziom bezpieczeństwa = 6

5. Zgodność ze strategią gminy/powiatu oraz priorytetami ZPORR i SPO

- a. niezgodne = 0
- b. zgodne ze strategią albo priorytetem UE = 3
- c. zgodne ze strategią i priorytetami UE = 6

6. Wpływ na środowisko naturalne

- a. *ujemny* = -3
- b. *neutralny* = 0
- c. *dodatni* = 3

7. Wpływa na poprawę wizerunku gminy

- a. *nie wpływa* = 0
- b. *słaby wpływ poprawia* = 1
- c. *wpływa w sposób istotny* = 3

8. Wpływa na budżet gminy

- a. *negatywny konieczność finansowania więcej niż 30% inwestycji* = -3
- b. *neutralny* = 0
- c. *dodatni (podnosi dochody budżetu)* = 3

9. Możliwość finansowania poza budżetem

- a. *kredyt niskooprocentowany (dofinansowanie zwrotne)* = 1
- b. *dotacja z funduszy < 50%* = 3
- c. *dotacja 50-75%* = 6

10. Stopień zaawansowania inwestycji

- a. *nowa w fazie koncepcji lub planu wstępnego* = 0
- b. *udokumentowana w części (studium wykonalności, projekt)* = 1
- c. *zaawansowana (kolejny etap)* = 3

11. Dodatkowa opinia wyrażona przez zespół koordynacyjny (1 pkt od każdego członka zespołu oceniającego - max. 6 pkt)

Każdą inwestycję oceniono pod względem za i przeciw (analiza SWOT) oraz w punktach umownych wagi projektu. Uzyskano następującą hierarchię pożądalności zadań inwestycyjnych. Średnia wartość współczynnika pożądalności dla dodatnio określonych pozycji wynosi 30,6 punktów.

Lp	Lista rankingowa zgłoszonych projektów	Wartość [zł]	Ranking
1	Sieć kanalizacji sanitarnej dla m. Bystrzyca, Janików, Stary Otok, Stary Górnik z kolektorem sanitarnym do m. Błota na terenie gminy Lubsza	22 014 000	45
2	Sieć kanalizacji sanitarnej Siedlce, Zakrzów, Marcinkowice, Stanowice, Stanowice lotnisko, Jankowice, Lizawice, Sobocisko, Zabardowice, Miłonów, Marszowice, Gaj Oławski, Jaczkowice, Godzinowice, Niwnik, Bolechów, Drzemlikowice, Siecieborowice wraz z kolektorami tranzytowymi i oczyszczalnią ścieków na terenie lotniska ETAP I – budowa oczyszczalni ścieków w m. Stanowice wraz z kanalizacją sanitarną w m. Marcinkowice, Stanowice i na terenie Strefy Rozwoju Gospodarczego	11 505 000	43
3	Modernizacja–przebudowa drogi gminnej nr 111267-D relacji Owczary-Oleśnica Mała	850 000	40
4	Budowa hali sportowej z zapleczem i infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Marcinkowice	4 302 000	39
5	Sieć wodociągowa Jaczkowice – Godzinowice – Niwnik	748 100	37
6	Sieć kanalizacji sanitarnej dla m. Godzikowice, Ścinawa Polska, Ścinawa, z tranzytami do kanalizacji miejskiej w Oławie	10 850 000	37
7	Sieć wodociągowa dla m. Siedlce, Zakrzów, Marcinkowice, Stanowice, Stanowice – lotnisko, Jankowice łącznie z SUW w m. Siedlce. Rozbudowa sieci na terenie lotniska	440 000	34
8	Regionalna Platforma Cyfrowa	130 000	34
9	Budowa sali gimnastycznej przy szkole podstawowej w m. Gać	3 000 000	33
10	Remont i adaptacja budynku na gimnazjum gminne przy ul. Lwowskiej w Oławie	4 700 000	30
11	Budowa studni przemysłowej z częściowym uzdatnianiem wody w strefie rozwoju gospodarczego w Stanowicach	300 000	27
12	Sieć kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Gać, Psary, Chwalibożyce, Osiek, Jankowice Małe, Niemil, Maszków - rozbudowa	300 000	24
13	Budowa obiektu wielofunkcyjnego w Godzikowicach	2 000 000	23
14	Budowa trybun na stadionie, wykonanie boisk do gier oraz oświetlenia, budowa szatni w m. Gać	200 000	21
15	Modernizacja kotłowni w Zespole Szkół w Bystrzycy	200 000	21
16	Sieć wodociągowa w m. Bystrzyca – rozbudowa sieci	190 000	19
17	Wodociąg Godzikowice – rozbudowa sieci	100 000	19
18	Infrastruktura sportowa przy sali gimnastycznej z modernizacją kotłowni w Szkole Podstawowej w m. Drzemlikowice	1 850 000	18
Razem		63 679 100 zł	

Inwestycje realizowane po 2007 r.

19	Kanalizacja sanitarna w m. Owczary wraz z kolektorem do oczyszczalni ścieków w Oleśnicy Małej	3 000 000
20	Budowa dróg lokalnych na terenie Strefy Rozwoju Gospodarczego Stanowice, budowa drogi KZ-1, budowa drogi KZ-2	2 200 000
21	Modernizacja i przebudowa sieci wodociągowej w Oleśnicy Małej	250 000
22	Spinka sieci wodociągowej Maszków-Psary	100 000
23	Modernizacja i rozbudowa SUW Bystrzyca	2 000 000
24	Wykonanie trybun na stadionie, montaż lamp oświetleniowych. Wykonanie kortu wraz z ogrodzeniem w m. Marcinkowice	65 000
25	Budowa szatni i pomieszczeń gospodarczych wraz z zapleczem kulturalny na boisku w m. Lizawice	1 200 000
26	Budowa sali sportowej przy szkole podstawowej w m. Sobocisko	2 000 000
27	Budowa sali sportowej przy szkole podstawowej w m. Osieku	2 000 000
28	Odbudowa Grodziska Ryczyńskiego	200 000
Razem		13 015 000 zł

Tab.19 Lista inwestycji zgłoszonych projektów z ramienia Urzędu Gminy Oława

Łącznie zgłoszono 28 projektów na kwotę bliską 77 mln złotych, przewidzianych do realizacji w okresie 2004-2013, z czego na lata 2004-2007 zaplanowano 18 zadań o wartości łącznej 63,679 mln zł. Wśród zadań widać bardzo wyraźną tendencję preferencyjną, ukierunkowaną na infrastrukturę i poprawę stanu sanitarnego gminy. Jest to zgodne ze strategią oraz wojewódzkim planem zagospodarowania. Skatalogowane inwestycje mieszczą się w najbardziej pożądanym działaniach programów pomocowych ZPORR.

1. Inwestycje w kategorii poprawy infrastruktury gminnej

W tabeli umieszczono wyłącznie oszacowane w kosztach i możliwe do wykonania w okresie najbliższych 3 lat inwestycje. Są to w większości pożądanym zadania do realizacji, od których zależą następne działania.

Lp.	Nazwa projektu	Wartość [zł]	ranking
1	Sieć kanalizacji sanitarnej dla m. Bystrzyca, Janików, Stary Otok, Stary Górnik z kolektorem sanitarnym do m. Błota na terenie gminy Lubsza	22 014 000	45
2	Sieć kanalizacji sanitarnej Siedlce, Zakrzów, Marcinkowice, Stanowice, Stanowice lotnisko, Jankowice, Lizawice, Sobocisko, Zabardowice, Miłonów, Marszowice, Gaj Oławski, Jaczkowice, Godzinowice, Niwnik, Bolechów, Drzemlikowice, Siecieborowice wraz z kolektorami tranzytowymi i oczyszczalnią ścieków na terenie lotniska ETAP I – budowa oczyszczalni ścieków Stanowice wraz z kanalizacją sanitarną w m. Marcinkowice, Stanowice i na terenie Strefy Rozwoju Gospodarczego	11 505 000	43
3	Sieć wodociągowa Jaczkowice – Godzinowice – Niwnik	748 100	37
4	Sieć kanalizacji sanitarnej dla m. Godzikowice, Ścinawa Polska, Ścinawa, z tranzytami do kanalizacji miejskiej w Oławie	10 850 000	37
5	Sieć wodociągowa dla m. Siedlce, Zakrzów, Marcinkowice, Stanowice, Stanowice - lotnisko, Jankowice łącznie z SUW w m. Siedlce. Rozbudowa sieci na terenie lotniska	440 000	34
6	Budowa studni przemysłowej z częściowym uzdatnianiem wody w strefie rozwoju gospodarczego w Stanowicach	300 000	27
7	Sieć kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Gać, Psary, Chwalibóżyce, Osiek, Jankowie Małe, Niemił, Maszków - rozbudowa	300 000	24
8	Sieć wodociągowa w m. Bystrzyca – rozbudowa sieci	190 000	19
9	Wodociąg Godzikowice – rozbudowa sieci	100 000	19
Razem		46 447 100 zł	

Tab.20 Lista inwestycji z zakresu poprawy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej

Wartość całego planu inwestycyjnego w kategorii budowy infrastruktury gminnej - sieci wodociągowe i kanalizacyjne - wynosi około 46,5 mln zł. Średnia istotność inwestycji wynosi 31,7 punktów i jest wyższa o 1,1 punktów od średniej ogólnej.

Na realizację zadania „Sieć kanalizacji sanitarnej dla m. Bystrzyca, Janików, Stary Otok, Stary Górnik z kolektorem sanitarnym do m. Błota na terenie gminy Lubsza”, gmina Oława ma przyznane środki z Programu ISPA.

Projekt „Budowa oczyszczalni ścieków Stanowice wraz z kanalizacją sanitarną w m. Marcinkowice, Stanowice i na terenie Strefy Rozwoju Gospodarczego” będzie finansowany w ramach „Programu Ochrony Wód Zlewni Rzek Ślęzy i Oławy” z Funduszu Spójności.

Ze względu na znaczne nakłady przeznaczone na budowę kanalizacji - przekraczające wartość 1 mln Euro - zadanie „Sieć kanalizacji sanitarnej dla m. Godzikowice, Ścinawa Polska, Ścinawa, z tranzytami do kanalizacji miejskiej w Oławie” będzie realizowane z *Działania 1.2 ZPORR Infrastruktura ochrony środowiska*.

Zadanie „**Sieć wodociągowa Jaszkowice – Godzinowice - Niwnik**” uzyskało w rankingu 37 punktów.

W oparciu o posiadaną dokumentację projektową w roku 2005 planuje się przeprowadzenie przetargu i wykonanie wodociągu w m. Godzinowice, oraz tranzytów przesyłowych Jaczkowice - Godzinowice, Godzinowice - Niwnik mających na celu podłączenie miejscowości Godzinowice i Niwnik do jednej wspólnej sieci wodociągowej zasilanej ze Stacji Uzdatniania Wody w Gaju Oławskim.

Jednocześnie Gmina Oława planuje złożenie, w terminie do 29.11.2004r., wniosku o dofinansowanie inwestycji ze środków Unii Europejskiej w ramach **Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006, Działanie 3.1. Obszary Wiejskie**, z możliwością dofinansowania inwestycji w wysokości do 75% kosztów kwalifikowanych. Zakwalifikowanie wniosku do dofinansowania będzie podstawą do rozpoczęcia procedury przetargowej związanej z wyłonieniem wykonawcy robót budowlanych.

Całkowity koszt inwestycji wynosi 745 tys. zł. Planowana wartość zadania do wykonania w 2005r. wynosi 736,1 tys. zł. Wnioskowana kwota dofinansowania w roku 2005

ze środków unijnych wynosi 510,5 tys. zł, środki własne z budżetu gminy 137,4 tys. zł, oraz środki z budżetu państwa w formie dotacji 88,2 tys. zł.

Z uwagi na refinansowanie inwestycji dopiero po jej zakończeniu, oraz krótki okres realizacji w budżecie gminy zabezpieczono środki własne w wysokości 100% kosztów kwalifikowanych zadania.

W przypadku zakwalifikowania zadania do dofinansowania ze środków unijnych wystąpimy z wnioskiem o przyznanie z budżetu państwa pożyczki na prefinansowanie tego zadania w wysokości przyznanej dotacji ze środków unijnych, co umożliwi nam przesunięcie zaangażowanych środków własnych na inne zadanie inwestycyjne realizowane w 2005 roku na terenie gminy.

2. Inwestycje drogowe

Z zakresu modernizacji i przebudowy dróg gmina Oława zamierza w latach 2004-2005 przeprowadzić poniższą inwestycję:

Lp.	Nazwa projektu	Wartość [zł]	ranking
1	Modernizacja–przebudowa drogi gminnej nr 111267-D relacji Owczary-Oleśnica Mała	850 000	40

Tab.21 Lista zgłoszonych inwestycji drogowych

Zadanie „**Modernizacja - przebudowa drogi gminnej Owczary - Oleśnica Mała**” uzyskało w rankingu 40 punktów. W oparciu o posiadaną dokumentację projektową w roku 2005 planowane jest przeprowadzenie przetargu na wykonanie prac budowlanych obejmujących kompleksową modernizację drogi gminnej wraz ze zjazdami na pola rolnicze, wykonaniem nowej nawierzchni bitumicznej oraz przebudowa w m. Oleśnica Mała istniejącej drogi do szkoły na ciąg pieszo-jezdny.

Jednocześnie Gmina Oława przygotowuje się do złożenia w terminie do 29.11.2004r. wniosku o dofinansowanie inwestycji ze środków Unii Europejskiej w ramach **Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006, Działanie 3.1. Obszary wiejskie**, z możliwością dofinansowania inwestycji w wysokości do 75% kosztów kwalifikowanych. Zakwalifikowanie wniosku do dofinansowania

będzie podstawą do rozpoczęcia procedury przetargowej związanej z wyłonieniem wykonawcy robót budowlanych.

Całkowity koszt inwestycji wynosi 850 tys. zł. Planowana wartość zadania do wykonania w 2005r. wynosi 836,1 tys. zł. Wnioskowana kwota dofinansowania w roku 2005 ze środków unijnych wynosi 625,5 tys. zł, środki własne z budżetu gminy 127,2 tys. zł, oraz środki z budżetu państwa w formie dotacji w wysokości 83,4 tys. zł. Z uwagi na refinansowanie inwestycji dopiero po jej zakończeniu, oraz krótki okres realizacji w budżecie gminy zabezpieczono środki własne w wysokości 100% kosztów kwalifikowanych zadania.

W przypadku zakwalifikowania zadania do dofinansowania ze środków unijnych wystąpimy z wnioskiem o przyznanie z budżetu państwa pożyczki na prefinansowanie tego zadania w wysokości przyznanej dotacji ze środków unijnych, co umożliwi nam przesunięcie zaangażowanych środków własnych na inne zadanie inwestycyjne realizowane w 2005 roku na terenie gminy.

3. Inwestycje społeczne

W tej kategorii zgłoszono, na lata 2004 - 2007, zadania inwestycyjne o łącznej wartości ponad 14,25 mln zł. Przeważnie są to inwestycje z zakresu budowy i remontów obiektów sportowo-rekreacyjnych, w tym również sal gimnastycznych przy placówkach oświatowych, przyczyniające się do poprawy kultury fizycznej mieszkańców gminy.

Lp.	Nazwa projektu	Wartość [zł]	ranking
1	Budowa hali sportowej z zapleczem i infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Marcinkowice	4 302 000	39
2	Budowa sali gimnastycznej przy szkole podstawowej w m. Gać	3 000 000	33
3	Remont i adaptacja budynku na gimnazjum gminne przy ul. Lwowskiej w Oławie	4 700 000	30
4	Budowa trybun na stadionie, wykonanie boisk do gier oraz oświetlenia, budowa szatni w m. Gać	200 000	21
5	Modernizacja kotłowni w Zespole Szkół w Bystrzycy	200 000	21
6	Infrastruktura sportowa przy sali gimnastycznej z modernizacją kotłowni w Szkole Podstawowej w m. Drzemlikowice	1 850 000	18
Razem		14 252 000 zł	

Tab.22 Lista zgłoszonych inwestycji społeczno-socjalnych

Jako najważniejsze w grupie projektów dotyczących infrastruktury społecznej uznano „Budowa hali sportowej z zapleczem i infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Marcinkowice” - projekt uzyskał w rankingu 39 punktów. Zadania będą realizowane z środków z *Działania 3.5 ZPORR Lokalna infrastruktura społeczna*.

4. Pozostałe inwestycje

Lp.	Nazwa projektu	Wartość [zł]	ranking
1	Regionalna Platforma Cyfrowa	130 000	34
2	Budowa obiektu wielofunkcyjnego w Godzikowicach	2 000 000	23
Razem		2 130 000 zł	

Tab.23 Lista pozostałych inwestycji zgłoszonych do Planu Rozwoju Lokalnego

Ponieważ okolice miejscowości Godzikowice zamieszkuje duża liczba mieszkańców, a w pobliżu nie znajdują się żaden obiekt kulturalno - rozrywkowy, zaproponowano budowę obiektu; projekt uzyskał w rankingu 23 punkty.

Władze gminy planują również przystąpić do projektu pt. „**Regionalna Platforma Cyfrowa**”, które to zadanie otrzymało w rankingu 34 punkty. Zadanie planowane do realizacji w latach 2005 - 2006.

W roku 2004 opracowano studium wykonalności dla projektu i przygotowano do złożenia w terminie do 29.11.2004r. wniosek o dofinansowanie ze środków unijnych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006, *działanie 1.5 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego*, z możliwością otrzymania dofinansowania w wysokości do 75% kosztów kwalifikowanych.

W roku 2005 w postępowaniu przetargowym zamierza się zakupić licencję oprogramowania elektronicznego obiegu dokumentów i wdrożyć program w urzędzie, oraz zakupić i zmodernizować obecną infrastrukturę sprzętową.

Planowany koszt inwestycji wynosi 130 tys. zł. W tym planowane nakłady w poszczególnych latach kształtują się następująco:

- 2004r. - 7 tys. zł, - 2004r. - 84 tys. zł, - 2005r. - 39 tys. zł. Wnioskowana kwota ze środków unijnych wynosi 97 tys. zł, środki własne z budżetu gminy 33 tys. zł. Z uwagi na refinansowanie inwestycji w celu zachowania płynności finansowej zabezpieczono pierwotnie w budżecie gminy 100% kosztów kwalifikowanych na realizację tego zadania.

W roku 2005 wartość zadania planowana do realizacji zamyka się kwotą 84 tys. zł, w tym planowane środki unijne w wysokości 63 tys. zł, środki własne 21 tys. zł. W chwili składania wniosku zabezpieczono w budżecie 84 tys. zł. W przypadku zakwalifikowania zadania do dofinansowania ze środków unijnych wystąpimy z wnioskiem o przyznanie z budżetu państwa pożyczki na prefinansowanie tego zadania w wysokości przyznanej dotacji ze środków unijnych, co umożliwi nam przesunięcie zaangażowanych środków własnych na inne zadanie inwestycyjne realizowane w 2005 roku na terenie gminy.

W przypadku nieotrzymania dofinansowania ze ZPORR zadanie będzie realizowane w ograniczonym zakresie i w dłuższym terminie.

IV REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW

Poniżej przedstawiono bardzo ambitny harmonogram zadaniowo-finansowy Planu Rozwoju Lokalnego na lata 2004 - 2013.

Lp.	Nazwa projektu	Wartość [zł]	Ran-king	Termin rozpo-częcia	Termin zakoń-czenia
1	Sieć kanalizacji sanitarnej dla m. Bystrzyca, Janików, Stary Otok, Stary Górnik z kolektorem sanitarnym do m. Błota na terenie gminy Brzeg	22 014 000	45	2004	2007
2	Sieć kanalizacji sanitarnej Siedlce, Zakrzów, Marcinkowice, Stanowice, Stanowice lotnisko, Jankowice, Lizawce, Sobocisko, Ząbrowice, Miłonów, Marszowice, Gaj Oławski, Jaczkowice, Godzinowice, Niwnik, Bolechów, Drzemlikowice, Siecieborowice wraz z kolektorem tranzytowym i oczyszczalnią ścieków na terenie lotniska. ETAP 1 - Budowa oczyszczalni ścieków Stanowice wraz z kanalizacją sanitarną w m. Marcinkowice, Stanowice i na terenie lotniska	11 505 000	43	2004	2008
3	Modernizacja - przebudowa drogi gminnej nr 111267-D relacji Owczary - Oleśnica Mała	850 000	40	2004	2005
4	Budowa hali sportowej z zapleczem i infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Marcinkowice	4 302 000	39	2004	2007
5	Sieć wodociągowa Jaczkowice - Godzinowice – Niwnik	748 100	37	2004	2005
6	Sieć kanalizacji sanitarnej dla m. Godzikowice, Ścinawa Polska, Ścinawa, z tranzytami do kanalizacji miejskiej w Oławie	10 8 50 000	37	2004	2008
7	Sieć wodociągowa dla m. Siedlce, Zakrzów, Marcinkowice, Stanowice, Stanowice - lotnisko, Jankowice łącznie z SUW w m. Siedlce. Rozbudowa sieci na terenie lotniska	440 000	34	2004	2007
8	Regionalna Platforma Cyfrowa	130 000	34	2004	2006
9	Budowa sali gimnastycznej przy szkole podstawowej w m. Gać	3 000 000	33	2004	2006
10	Remont i adaptacja budynku na gimnazjum gminne przy ul. Lwowskiej w Oławie	4 700 000	30	1999	2006
11	Budowa studni przemysłowej z częściowym uzdatnianiem wody w strefie rozwoju gospodarczego w Stanowicach	300 000	27	2006	2007
12	Sieć kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Gać, Psary, Chwaliboyce, Osiek, Jankowie Małe, Niemil, Maszków - rozbudowa	300 000	24	2005	2007
13	Budowa obiektu wielofunkcyjnego w Godzikowicach	2 000 000	23	2004	2009
14	Wykonanie trybun na stadionie, wykonanie boisk do gier oraz oświetlenia, budowa szatni w m. Gać	200 000	21	2005	2005
15	Modernizacja kotłowni w Zespole Szkół w Bystrzycy	200 000	21	2007	2007
16	Sieć wodociągowa w m. Bystrzyca - rozbudowa sieci	190 000	19	2004	2006
17	Wodociąg Godzikowice - rozbudowa sieci	100 000	19	2005	2006
18	Infrastruktura sportowa przy sali gimnastycznej z modernizacją kotłowni w Szkole Podstawowej w m. Drzemlikowice	1 850 000	18	2001	2007
19	Kanalizacja sanitarna w m. Owczary wraz z kolektorem do oczyszczalni ścieków w Oleśnicy Małej	3 000 000	realizacja po 2007		

20	Budowa dróg lokalnych na terenie Strefy Rozwoju Gospodarczego Stanowice, budowa drogi KZ-1, budowa drogi KZ-2	2 200 000	realizacja po 2007
21	Modernizacja i przebudowa sieci wodociągowej w Oleśnicy Małej	250 000	realizacja po 2007
22	Spinka sieci wodociągowej Maszków - Psary	100 000	realizacja po 2007
23	Modernizacja i rozbudowa SUW Bystrzyca	2 000 000	realizacja po 2007
24	Wykonanie trybun na stadionie, montaż lamp oświetleniowych. Wykonanie kortu wraz z ogrodzeniem w m. Marcinkowice	65 000	realizacja po 2007
25	Budowa szatni i pomieszczeń gospodarczych wraz z zapleczem kulturalny na boisku w m. Lizawice	1 200 000	realizacja po 2007
26	Budowa sali sportowej przy szkole podstawowej w m. Sobocisko	2 000 000	realizacja po 2007
27	Budowa sali sportowej przy szkole podstawowej w m. Osieku	2 000 000	realizacja po 2007
28	Odbudowa Grodziska Ryczyńskiego	200 000	realizacja po 2007
Razem:		76 694 100 zł	

Tab.24 Terminy realizacji inwestycji zgłoszonych do Planu Rozwoju Lokalnego

Przyjmując średnie czasy realizacji projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej należy założyć następujące punkty kontrolne dla każdego zadania.

Przygotowanie wstępne	16 dni
Analiza/wymagania dokumentacyjne	30 dni
Projektowanie inwestycji	130 dni
Wniosek o dofinansowanie i pozwolenia	150 dni
Przetarg i wybór wykonawcy	120 dni
Wykonanie inwestycji maksimum	800 dni
Rozliczenie i monitoring	14 dni

Do dyspozycji beneficjentów funduszy pozostaje około 1000 dni. Przyjmując stały, optymistyczny cykl przygotowawczy dla każdego zadania, oszacowany na 280 dni oraz rozliczeniowy 20 dni, maksymalny czas wykonania robót wynosi 800 dni. Jednak nie jest możliwe odwrócenie cyklu procesu i wejście z robotami przed rozwiązaniem przetargów, dlatego start procedury wykonania planu inwestycyjnego pozostaje od samego początku w konflikcie czasowym i przeciążeniem zasobów (Dział Inwestycji Urzędu, a przede wszystkim gremia decyzyjne Urzędu Marszałkowskiego). Wiąże się z tym ściśle przygotowanie w okresie 2004 - 2006 wszystkich przetargów dla inwestycji wymienionych w Planie Rozwoju Lokalnego, przygotowanie kompletnych dokumentacji cząstkowych oraz uzy-

skanie wszystkich pozwoleń na budowę. Koniecznym jest dokładna weryfikacja zasobów kadrowych Urzędu Gminy, ponieważ spiętrzenie niektórych zadań w jednym dziale inwestycji wydaje się być nieuniknione. To może spowodować powstanie wąskiego gardła dla procesu realizacji planu inwestycyjnego.

Dodatkowo w całości zagadnienia planowania wdrożenia, należy wziąć pod uwagę rozłączność czasową robót budowlanych (marzec - październik) oraz prac przygotowawczych, tak aby możliwe było podpisywanie umów na roboty między listopadem a kwietniem następnego roku. Jest to bardzo trudne do zsynchronizowania, ponieważ ściśle zależy od zewnętrznych decyzji.

Przy tak rozległym i ambitnym projekcie, jak Plan Rozwoju Lokalnego konieczne jest posłużenie się programem zarządzającym całością (sugerowany Microsoft Project 2003) oraz wskazanie osoby odpowiedzialnej za wdrożenie. W załączeniu do niniejszego planu znajduje się przygotowany wstępnie plik szablonu harmonogramu wdrożenia całości planu inwestycyjnego Oławy w formacie Microsoft Project .

V POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY

Na obszarze gminy Oława planowana jest przebudowa drogi 1549D Janików - Bystrzyca i drogi 1549D Bystrzyca - Wójcice; wartość projektu to 4 500 000 zł. Inwestycja realizowana będzie przez Starostwo Powiatowe w Oławie natomiast latach 2006-2007.

Działający na terenie jednostki samorządowej przedsiębiorcy zamierzają również przeprowadzać swoje projekty przy wsparciu m.in. środków z Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Olawa

Lp.	Nazwa przedsiębiorstwa	Nazwa projektu	Wartość [zł]	Terminy	
				rozpoczęcia	zakończenia
1	TRABEX	Budowa Zakładu Produkcji Części Samochodowych	3 000 000	X.2004	X.2005
2	TRAK	Zakup maszyn	60 000	III.2005	XII.2005
3	KAM-IMPEX	Zakup maszyn	200 000	III.2005	XII.2005
4	PRODEPOL	Lakiernia proszkowa – stanowisko do cięcia blach	450 000	IX.2004	VII.2005
5	COMPLEX-BUD	Budowa salonu samochodowego wraz z infrastrukturą, hurtownia materiałów budowlanych	3 000 000	XI.2003	VI.2005
6	DEK-REM	Rozbudowa i adaptacja pomieszczenia magazynowego na hale produkcyjną z zapleczem	1 500 000	X.2004	XII.2005
7	DEK-REM	Rozbudowa bazy sprzętowo-narzędziowej	500 000	XII.2004	VIII.2005
8	BEATA-DRUK	Zakup maszyn poligraficznych	880 000	X.2004	II.2005
9	WÓJCIK	Zakup maszyn, urządzeń, odbudowa hali	2 000 000	VII.2004	VII.2006
10	BuKa Des	Zakup nieruchomości, budowa siedziby firmy, baza sprzętu budowlanego	350 000	II.2005	XII.2005
11	SŁOWIK	Zakup maszyn i urządzeń	200 000	X.2004	XI.2004
12	ROLCHEM	Rozbudowa zakładu	600 000		
13	BARTEK	Inwestycje w rozbudowę lokalową oraz park maszynowy	1 000 000	VIII.2004	VIII.2005
14	ARTDAM	Remont i dostosowanie budynków do celów działalności i zakup maszyn	153 070	VII.2004	XII.2004
15	J.HUMENIUK	Rozbudowa zakładu pracy		VIII.2004	IX.2004
16	CESBUD	Wprowadzenie normy jakości	25 000		
17	PROMET-PLAST	Rozwój firmy, normy jakości	100 000	VIII.2004	X.2004
18	HEVEA	Budowa zakładu	5 000 000		

Tab.25 Inwestycje, jakie zamierzają realizować podmioty gospodarcze na terenie Gminy Olawa przy dofinansowaniu z SPO WKP

VI OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Podstawowymi wskaźnikami osiągnięcia celów zamierzonych inwestycji są założone w strategii dające się zmierzyć wzrosty w obszarach, na które omawiane w Planie Rozwoju Lokalnego zadania inwestycyjne mają istotny wpływ. Wskaźniki oceny inwestycji można pogrupować według rodzajów inwestycji. W ten sposób otrzymujemy 6 klas wskaźników związanych bezpośrednio z:

- Inwestycjami drogowymi
- Inwestycjami dotyczącymi zaopatrzenia w wodę
- Inwestycjami dotyczącymi kanalizacji i oczyszczania ścieków
- Inwestycjami dotyczącymi gospodarki odpadami
- Inwestycjami proekologicznymi
- Inwestycjami dotyczącymi sfery społecznej i turystycznej.

Ponadto, należy wyróżnić jeszcze jedną grupę: wskaźników globalnych, czyli takich, których zmiany są uwarunkowane realizacją wielu inwestycji.

Aby rzetelnie ocenić wpływ danej inwestycji na zmianę wybranego zestawu wskaźników należy porównać stan sprzed inwestycji ze stanem po inwestycji stosując odpowiednie metody statystyczne w celu zbadania czy zmiany są istotne. Poniżej zostały przedstawione wskaźniki poszczególnych klas, które będą wykorzystane do oceny zaproponowanych w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym działań.

1. Wskaźniki globalne

W tej kategorii mieszczą się globalne wskaźniki strategiczne, których zmienność dotyczy uwzględnienia realizacji wielu działań inwestycyjnych jednocześnie. Działanie te pozostają w ścisłej korelacji, przekładając się na preferencje mieszkańców oraz atrakcyjność terenu.

1. Powierzchnia terenów inwestycyjnych, które stały się dostępne w wyniku realizacji projektów
2. Cena gruntów inwestycyjnych na obszarze inwestycyjnym
3. Wzrost ceny gruntów inwestycyjnych
4. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w obszarze oddziaływania
5. Ogólna liczba pracujących w obszarze oddziaływania zdefiniowanym
6. Liczba nowych miejsc pracy w zdefiniowanym obszarze oddziaływania
7. Liczba nowozatrudnionych w obszarze oddziaływania (zmiana w ciągu 2 lat)
8. Wzrost liczby turystów na obszarze zdefiniowanym (po roku)
9. Wytworzona wartość dodana gminy (po roku)
10. Wielkość migracji w gminie.

2. Inwestycje drogowe

Poniżej przedstawiono wybrane wskaźniki osiągnięć dla projektów z zakresu budowy i modernizacji dróg (ZPORR - działanie 3.1) zgłoszone do Planu. Na podstawie określonej poniżej palety wskaźników, każde zadanie inwestycyjne będzie oceniane indywidualnie.

1. Zmniejszenie nakładów na bieżące utrzymanie (naprawy nawierzchni) drogi, prace remontowe i obsługę bieżącą
2. Zmiana natężenia hałasu na obszarze oddziaływania inwestycji w okresie 1 roku od zakończenia projektu
3. Średni czas przejazdu między dwoma ustalonymi punktami w gminie
4. Liczby pojazdów korzystających z drogi
5. Nośność zmodernizowanych dróg
6. Liczby wypadków drogowych (w okresie 1 roku)
7. Zanieczyszczenie na obszarze zdefiniowanym (po roku)
8. Zmiana zanieczyszczenia (np. CO₂, NO_x) na obszarze oddziaływania inwestycji w okresie 1 roku od zakończenia projektu
9. Natężenie hałasu na obszarze zdefiniowanym (po roku).

3. Inwestycje dotyczące zaopatrzenia w wodę

Można przyjąć, że w przypadku zaopatrzenia w wodę najważniejszymi wskaźnikami są liczby lokali przyłączonych do sieci oraz stopień wysycenia potrzeb w tym zakresie. Tym niemniej, dla oceny krótkoterminowych efektów poniższe kryteria mogą stanowić bazę monitoringu.

1. Liczba gospodarstw domowych/budynków podłączonych do sieci wodociągowej
2. Stosunek ilości budynków podłączonych do wody do wszystkich budynków w gminie
3. Powierzchnia terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci wodociągowej
4. Liczba gospodarstw domowych/budynków obsługiwanych przez stację uzdatniania wody
5. Powierzchnia terenów inwestycyjnych objęta działaniem stacji uzdatniania wody
6. Liczba osób korzystających z sieci wodociągowej
7. Ilość wody konsumowanej (w okresie 1 roku)
8. Długość sieci wodociągowej na terenie gminy
9. Wartość sprzedanej wody w okresie
10. Wartość wartości dodanej ze sprzedaży wody przez gminę.

4. Inwestycje dotyczące kanalizacji i oczyszczania ścieków

Przy ocenie skutków inwestycji z zakresu oczyszczania ważne są nie tylko liczby przyłączonych użytkowników, ale przede wszystkim skuteczność dalszej utylizacji ścieków. Dlatego dokonując kwantyfikacji efektów należy zwrócić uwagę na parametry fizykochemiczne procesów oczyszczania.

1. Liczba gospodarstw domowych/budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej

2. Stosunek ilości budynków podłączonych do kanalizacji do wszystkich budynków w mieście/gminie
3. Powierzchnia terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej
4. Liczba gospodarstw domowych/budynków obsługiwanych przez oczyszczalnię ścieków
5. Powierzchnia terenów inwestycyjnych objęta działaniem oczyszczalni ścieków
6. Wykorzystanie mocy przerobowej zmodernizowanej oczyszczalni ścieków
7. Przepustowość zmodernizowanej oczyszczalni ścieków
8. Ilości nieoczyszczonych ścieków
9. Wartość fizykochemicznych oczyszczanych ścieków
10. Redukcja wartości fizykochemicznych (np. BZT₅, ChZT, zawiesina, azot, fosfor) oczyszczanych ścieków bezpośrednio po zakończeniu projektu
11. Liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej
12. Ilość ścieków odprowadzonych i / lub oczyszczonych
13. Wartość fizykochemicznych ścieków w punkcie pomiarowym poniżej punktu zrzutu ścieków
14. Zmniejszenie wartości fizykochemicznych (do wyboru: BZT₅, ChZT, zawiesina, azot, fosfor) w punkcie pomiarowym poniżej punktu zrzutu ścieków 1 rok po zakończeniu projektu
15. Długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy
16. Przychód gminy z tytułu sprzedaży usług.

5. Inwestycje dotyczące gospodarki odpadami

W zasadzie inwestycje w zakresie gospodarki odpadami są częścią większej strategii gminy, wynikającej z odpowiednich dyrektyw UE. Dlatego w ocenie parametrów zwraca się szczególną uwagę na recykling oraz selekcję.

1. Liczba gospodarstw domowych obsługiwanych przez wysypisko śmieci
2. Powierzchnia terenów inwestycyjnych objęta działaniem wysypiska śmieci
3. Liczba gospodarstw domowych objętych programem selektywnej zbiórki odpadów
4. Ilości odpadów poddawanych segregacji
5. Ilości odpadów poddawanych recyklingowi
6. Liczba gospodarstw domowych obsługiwanych przez zakład utylizacji/spalarnię odpadów
7. Liczba pojemników stosowanych do selektywnej zbiórki odpadów
8. Liczba mieszkańców objętych selektywną zbiórką odpadów
9. Ilość przetworzonych odpadów
10. Ilość odpadów odbieranych na wysypiskach
11. Liczba nielegalnych wysypisk śmieci zlikwidowanych
12. Przychód z tytułu gospodarki odpadami.

6. Inwestycje proekologiczne

Są w zasadzie wynikiem złożonym ogólnej sanitacji terenu. Dlatego należy przy ocenie uwzględniać mieszane wskaźniki efektów.

1. Powierzchnia terenu zabezpieczona przed powodzią
2. Liczba miejscowości zabezpieczonych przed powodzią
3. Ilość energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych

4. Liczba osób pozytywnie oceniających rezultaty w zakresie poprawy ochrony przeciwpowodziowej
5. Pojemność zbiorników „małej retencji”
6. Klasa czystości wód rzek leżących na terenie zdefiniowanym przez beneficjenta
7. Podwyższenie klasy czystości wód rzek leżących na terenie objętym inwestycją wskazanym przez beneficjenta 1 rok po zakończeniu realizacji projektu

7. Inwestycje dotyczące sfery społecznej i turystycznej

Te inwestycje dotyczą bardzo szczególnej kwestii - swobodnego wyboru miejsca wypoczynku. Dlatego dobre kryteria wyniku działania inwestycji są dość skomplikowane. Poniżej przedstawiono niektóre, najbardziej spektakularne i niezbyt trudne do wyznaczenia.

1. Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki
2. Liczba obiektów zabezpieczonych przed zagrożeniami
3. Liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektów turystycznych i kulturalnych
4. Liczba osób korzystających z nowej lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej
5. Liczba korzystających z nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki
6. Stałe miejsca pracy w obszarze kultury i turystyki
7. Liczba mieszkań, placówek oświatowych i przedsiębiorstw podłączonych do Internetu.

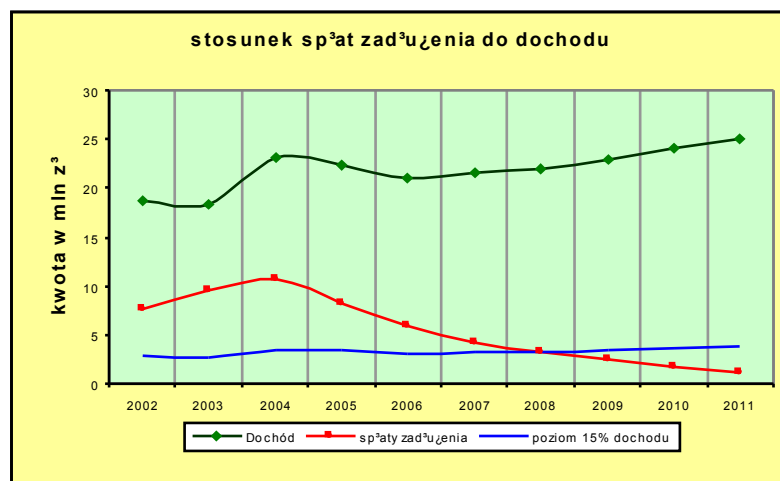
VII PLAN FINANSOWY NA LATA 2004 - 2006 I NA NASTĘPNE PLANOWANE LATA

Prognoza finansowa na lata 2004 - 2008 została przygotowana w oparciu o projekt budżetu na rok 2004 oraz strategię zarządzania finansami gminy, która zakłada wprowadzenie ograniczeń wydatków bieżących. Uzyskana nadwyżka wolnych środków będzie inwestowana w projekty inwestycyjne współfinansowane ze środków pomocowych Unii Europejskiej.

Zgodnie z Art. 113 Ustawy o finansach publicznych Dziennik ustaw z roku 2003, nr 15, pozycja 148 z późniejszymi zmianami, łączna kwota przypadających do spłaty w danym roku budżetowym rat kredytów i pożyczek oraz potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych przez jednostki samorządu terytorialnego poręczeń wraz z należnymi w danym roku odsetkami od tych kredytów i pożyczek, oraz należnych odsetek i dyskonta, a także przypadających w danym roku budżetowym wykupów papierów wartościowych emitowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, nie może przekroczyć 15% planowanych na dany rok budżetowy dochodów jednostki samorządu terytorialnego.

W kontekście Art. 114 cytowanej ustawy, łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec roku budżetowego nie może przekraczać 60% dochodów tej jednostki w tym roku budżetowym.

Poniżej przedstawiono wykres zależności spłat zadłużenia do dochodu w latach 2004 - 2011.

Rys.14 Ilustracja poziomu zadłużenia do dochodów

Tab. 26 Propagacja budżetu gminy Olawa do roku 2011

Lp	Wyszczególnienie	Okres przed złożeniem wniosku			Okres kredytowania						
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Dochody ogółem, w tym:	18 636 583	18 432 496	23 169 742	22 442 000	21 000 000	21 600 000	22 000 000	23 000 000	24 000 000	25 000 000
1.1	Dochody własne z czego:	9 486 916	10 318 216	13 895 778	13 224 480	12 100 000	12 500 000	12 700 000	13 500 000	14 300 000	15 100 000
1.1.1	Dochody z podatków i opłat	5 496 098	5 355 905	5 154 117	5 286 680	5 500 000	6 000 000	6 200 000	6 800 000	7 400 000	8 000 000
1.1.2	Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa	1 489 335	1 563 739	2 047 413	2 319 150	2 200 000	2 300 000	2 400 000	2 500 000	2 600 000	2 700 000
1.1.3	Dochody z majątku gminy	807 152	1 716 445	5 902 558	3 800 000	3 500 000	3 200 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
1.1.4	Pozostałe dochody własne	1 694 331	1 682 127	791 690	1 818 650	900 000	1 000 000	1 100 000	1 200 000	1 300 000	1 400 000
1.2	Subwencja ogólna, w tym:	5 443 136	5 520 732	6 675 396	7 221 913	6 800 000	6 900 000	7 000 000	7 100 000	7 200 000	7 300 000
1.2.1	Subwencja wyrównawcza										
1.3	Dotacje, w tym:	3 706 531	2 593 548	2 598 568	1 995 607	2 100 000	2 200 000	2 300 000	2 400 000	2 500 000	2 600 000
1.3.1	Dotacje celowe na zadania własne	1 935 309	1 363 804	884 042	240 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
1.3.2	Dotacje na zadania zlecone	1 012 222	950 256	1 559 681	1 679 121	1 786 000	1 885 000	1 984 000	2 083 000	2 182 000	2 281 000
1.3.3	Dotacje z funduszy celowych	750 000									
1.3.4	Pozostałe dotacje	9 000	279 488	154 845	76 486	14 000	15 000	16 000	17 000	18 000	19 000
2	15% dochodów ogółem	2 795 487	2 764 874	3 475 461	3 366 300	3 150 000	3 240 000	3 300 000	3 450 000	3 600 000	3 750 000
3	Splata rat i odsetek od pożyczek i kredytów na podstawie zawartych umów w tym:	1 334 174	2 269 568	2 735 088	2 820 579	2 516 763	1 978 532	912 558	848 533	702 194	380 042
3.1	Splata rat, pożyczek i kredytów	878 798	1 443 926	1 880 000	2 230 861	2 101 921	1 693 645	707 216	707 216	584 090	303 048
3.2	Splata odsetek od pożyczek i kredytów	455 376	825 642	855 088	589 718	414 842	284 887	205 342	141 317	118 104	76 994
4	Planowana splata emisji obligacji komunalnych	0	0	4 912	172 428	162 154	207 130	197 736	184 658	174 344	212 484
4.1	Wykup obligacji komunalnych				100 000	100 000	150 000	150 000	150 000	150 000	200 000
4.2	Odsetki			4 912	72 428	62 154	57 130	47 736	34 658	24 344	12 484
5	Potencjalna splata udzielonych poręczeń										
6	Wykup papierów wartościowych										

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Olawa

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
7	Saldo całkowitego zadłużenia na koniec roku (bez wnioskowanej kwoty WF)	7 684 732	9 574 454	10 694 454	8 202 034	6 000 113	4 156 468	3 299 252	2 442 036	1 707 946	1 204 898
8	60% dochodu ogółem	11 181 950	11 059 498	13 623 148	13 465 200	12 600 000	12 960 000	13 200 000	13 800 000	14 400 000	15 000 000
9	Rezerwa salda zadłużenia (8-7)	3 497 218	1 485 044	2 928 694	5 263 166	6 599 887	8 803 532	9 900 748	11 357 964	12 692 054	13 795 102
10	Di**= 2-3-5-6	1 461 313	495 306	740 373	545 721	633 237	1 261 468	2 387 442	2 601 467	2 897 806	3 369 958
11	Wydatki ogółem, w tym:	20 994 145	19 991 919	24 470 560	20 111 139	18 798 079	19 756 355	21 142 784	22 142 784	23 265 910	24 496 952
11.1	Wydatki inwestycyjne, z czego:	6 533 934	5 725 314	6 371 430	3 148 600	4 550 000	4 000 000	5 000 000	5 800 000	6 600 000	7 200 000
11.1.1	Ze środków własnych	876 223	1 240 181	2 601 430	3 098 600	4 550 000	4 000 000	5 000 000	5 800 000	6 600 000	7 200 000
11.1.2	Wydatki na inwestycje proekolog., w tym:										
11.1.3	Ze środków własnych										
11.2	Oświata i wychowanie	6 631 200	6 135 268	8 261 419	7 300 000	7 400 000	7 500 000	7 600 000	7 700 000	7 800 000	8 000 000
11.3	Pozostałe wydatki	7 829 011	8 131 337	9 837 711	9 662 539	6 848 079	8 256 355	8 542 784	8 642 784	8 865 910	9 296 952
12	Nadwyżka/Niedobór (1-11)	-2 357 562	-1 559 423	-1 300 818	2 330 861	2 201 921	1 843 645	857 216	857 216	734 090	503 048
13	Źródła pokrycia niedoboru	Kredyt	Kredyt	Kred. Obl w śr							
14	Liczba mieszkańców			13 400							

W tabeli zadań inwestycyjnych przyjęto założenia dokładnie odpowiadające danym z Wieloletniego Planu Inwestycyjnego. Wynikają zeń bezpieczne założenia finansowania z własnego budżetu oraz bezpieczne kredytowanie. Gmina Oława dysponuje przy tym odpowiednim zabezpieczeniem kredytowym, co praktycznie daje podstawy do realizacji całości Planu.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Olawa

Lp.	Ran-king	Nazwa projektu	Wartość całkowita [zł]	Wartość w poszczególnych latach					
				przed 2004	2004	2005	2006	2007	po 2007 roku
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	45	Sieć kanalizacji sanitarnej dla m. Bystrzyca, Janików, Stary Otok, Stary Górnik z kolektorem sanitarnym do m. Błota na terenie gminy Lubsza	22 014 000		450 000	6 510 000	7 652 000	7 402 000	
		Środki własne	3 024 000		450 000	180 000	1 322 000	1 072 000	
		Kredyt							
		Środki pozabudżetowe: środki unijne	18 990 000			6 330 000	6 330 000	6 330 000	
2	43	Sieć kanalizacji sanitarnej w m: Siedlce, Zakrzów, Marcinkowice, Stanowice, Stanowice lotnisko, Jankowice, Lizawce, Soboci-sko, Zabardowice, Miłonów, Marszowice, Gaj Oławski, Jaczko-wice, Godzinowice, Niwnik, Bolechów, Drzemlikowice, Sieciebo-rowice wraz z kolektorem tranzytowym i oczyszczalnią ścieków na terenie lotniska.	11 505 000		402 000	142 000	3 415 000	3 440 000	4 106 000
		ETAP I - Budowa oczyszczalni ścieków Stanowice wraz z kana-lizacją sanitarną w m. Marcinkowice, Stanowice i terenie Strefy Rozwoju Gospodarczego.							
		Środki własne	2 347 000		402 000	52 000	543 000	603 000	747 000
		Kredyt							
		Środki pozabudżetowe: środki unijne	9 158 000			90 000	2 872 000	2 837 000	3 359 000
3	40	Modernizacja – przebudowa drogi gminnej nr 111267-D relacji Owczary – Oleśnica Mała	850 000		13 900	836 100			
4	39	Budowa hali sportowej z zapleczem i infrastrukturą towarzyszą-cą w miejscowości Marcinkowice	4 302 000		350 000	950 000	1 640 000	1 362 000	
		Środki własne	1 502 000		50 000	200 000	740 000	512 000	
		Kredyt	200 000		200 000				
		Środki pozabudżetowe: środki z budżetu państwa	1 200 000		100 000	50 000	200 000	850 000	
		Środki pozabudżetowe: Środki unijne	1 400 000			700 000	700 000		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Oława

5	37	Sieć wodociągowa Jaczkowice – Godzinowice – Niwnik	748 100		12 000	736 100			
6	37	Sieć kanalizacji sanitarnej dla m. Godzikowice, Ścinawa Polska, Ścinawa, z tranzytami do kanalizacji miejskiej w Oławie	10 850 000		150 000	100 000	100 000	660 400	9 839 600
7	34	Sieć wodociągowa dla m. Siedlce, Zakrzów, Marcinkowice, Stanowice, Stanowice - lotnisko, Jankowice łącznie z SUW w m. Siedlce. Rozbudowa sieci na terenie lotniska	440 000		140 000	40 000	130 000	130 000	
8	34	Regionalna Platforma Cyfrowa	130 000		7 000	84 000	39 000		
9	33	Budowa sali gimnastycznej przy szkole podstawowej w m. Gać	3 000 000		50 000	1 450 000	1 500 000		
		Środki własne	1 500 000		50 000	750 000	750 000		
		Kredyt							
		Środki pozabudżetowe: środki unijne	1 500 000			700 000	750 000		
10	30	Remont i adaptacja budynku na gimnazjum gminne przy ul. Lwowskiej 10 w Oławie	4 700 000	2 211 000	1 660 000	570 100	258 900		
		Środki własne	1 712 895	1 148 895	235 000	70 100	258 900		
		Kredyt	945 000		945 000				
		Środki pozabudżetowe: środki unijne	2 042 105	1 062 105	480 000	500 000			
11	27	Budowa studni przemysłowej z częściowym uzdatnianiem wody w strefie rozwoju gospodarczego w Stanowicach	300 000				195 400	104 600	
12	24	Sieć kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Gać, Psary, Chwali-bożyce, Osiek, Jankowice Małe, Niemil, Maszków - rozbudowa	300 000			57 000	125 000	118 000	
13	23	Budowa obiektu wielofunkcyjnego w Godzikowicach	2 000 000		15 000	50 000		400 000	1 535 000
14	21	Budowa trybun na stadionie, wykonanie boisk do gier oraz oświetlenia, budowa szatni w m. Gać	200 000			200 000			
		Środki własne	50 000			50 000			
		Kredyt							
		Środki pozabudżetowe: środki unijne	150 000			150 000			
15	21	Modernizacja kotłowni w Zespole Szkół w Bystrzycy	200 000					200 000	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Olawa

16	19	Sieć wodociągowa w m. Bystrzyca – rozbudowa sieci	190 000		100 000		90 000		
17	19	Wodociąg Godzikowice – rozbudowa sieci	100 000			50 000	50 000		
18	18	Infrastruktura sportowa przy sali gimnastycznej z modernizacją kotłowni w Szkole Podstawowej w m. Drzemlikowice	1 850 000	220 000	810 000	413 300	206 700	200 000	
		Środki własne	1 060 000	220 000	320 000	113 300	206 700	200 000	
		Kredyt	300 000		300 000				
		Środki pozabudżetowe: środki unijne	490 000		190 000	300 000			
Razem			63 679 100	2 431 000	4 159 900	12 188 600	15 402 000	14 017 000	15 480 600

Tab.27 Źródła finansowania planowanych inwestycji z ramienia Urzędu Gminy Olawa

VIII SYSTEM WDRAŻANIA

System wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego oparty będzie na typowej strukturze rozproszonego zarządzania projektami, w oparciu o procedurę stworzoną w tym celu przez gminę. Procedura ta powinna odpowiadać normie ISO lub podobnej tak, aby w przypadku certyfikacji urzędu stanowiła integralny punkt systemu zarządzania jakością. Całością zagadnień związanych z bieżącym poziomem wykonania zadań z planu rozwoju lokalnego zarządza system informatyczny typu CRM z funkcją zarządzanie projektami albo prowadzona jest ewidencja zdarzeń w oparciu o standard „Microsoft Project”. W przypadku braku możliwości zarządzania przy użyciu narzędzi informatycznych, odpowiednie dane wprowadza się ręcznie do formularzy utworzonej procedury.

System wdrażania posiada rozwiązania wariantowe, na wypadek odstąpienia od wykonania części zadań lub konieczności modyfikacji planu finansowego. Poszczególne warianty rezerwowe zostaną opracowane dla każdego projektu osobno przez zespół wdrażający.

Każde zadanie z palety posiada własny układ kwantyfikowalnych wskaźników monitoringu bieżącego oraz spodziewanych efektów finalnych. Zespół wdrażający wykonuje okresowe analizy zmienności, stosując odpowiednie metody statystyczne dla weryfikacji hipotez o istotności monitorowanych zmian.

Jednym z możliwych sposobów realizacji Planu Rozwoju Lokalnego będzie współpraca z sektorem publicznym oraz organizacjami pozarządowymi. Dominującą zasadą współpracy będzie zasada partnerstwa. Za kontakty z sektorem publicznym i organizacjami biznesowymi w sprawach Planu Rozwoju Lokalnego odpowiadać będzie Komisja monitorująca. Szczegółowe zadania spoza programu inwestycji gmin, umieszczono w rozdziale V Planu Rozwoju Lokalnego.

1. Komisja monitorująca

W celu zapewnienia właściwego przeprowadzenia procesu wdrażania Lokalnego Planu Rozwoju, Wójt Gminy Oława powoła komisję monitorującą projekty. Komisja ta będzie miała za zadanie:

- Opracowanie harmonogramu zadaniowo-czasowego dla każdego, wdrażanego projektu.
- Ustalenie kwantyfikowalnych wskaźników monitoringu projektu
- Ustalenie harmonogramu finansowania inwestycji wdrażanych
- Przygotowanie planu rezerwowego A - odstąpienia gminy od finansowania projektu na etapie fazy wstępnej studium wykonalności
- Przygotowanie planu rezerwowego B - realizacji projektu przy odrzuceniu wniosku o współfinansowanie przez zewnętrzne źródła finansowania
- Przygotowanie planu rezerwowego C - utraty zdolności do podpisania umowy z wykonawcą lub unieważnienia przetargu
- Przygotowanie planu rezerwowego D - odmowy refinansowania po wykonaniu zadania
- Kwartalną ocenę postępu prac nad wdrożeniem inwestycji ujętych w planie oraz bieżące sygnalizowanie sytuacji problemowych Wójtowi.

W szczególności do każdego zadania inwestycyjnego zostanie przypisany jeden z członków komisji monitorującej, którego zadaniem będzie raportowanie bieżące o stanie zaawansowania projektu Wójtowi oraz kierownikowi działu inwestycji gminy.

W związku z wyjątkowo ważnymi aspektami, związanymi z procesem wdrożenia powinna istnieć ścisła współzależność personalna z horyzontalnym zespołem zadaniowym utworzonym dla przygotowania Planu Rozwoju Lokalnego gminy Oława. Pożądanym jest, aby w składzie komisji znalazł się Skarbnik Gminy.

Wdrożenie projektu inwestycyjnego według wniosku komisji monitorującej będzie wymagać decyzji Wójta przy kontrasygnacie Skarbnika.

2. Procedura wdrożeniowa projektu inwestycyjnego

Projekty zgłoszone do Planu Rozwoju Lokalnego będą wdrażane według kolejności ustalonej w rankingu hierarchii zadań. Kolejność ta może zostać zmieniona uwarunkowaniami budżetowymi lub terminami narzucanymi przez komitety sterujące programem ZPORR, itp. Zasadą jest maksymalizacja wykorzystania dotacji.

Liczba projektów z Planu Rozwoju Lokalnego prowadzonych jednocześnie przez gminę uwarunkowana jest aktualną płynnością finansową. Z tego też warunku wynika, że nie jest możliwa jednoczesna realizacja kilku dużych przedsięwzięć.

Wniosek w sprawie rozpoczęcia wdrożenia projektu składa na ręce Wójta sekretarz komisji monitorującej. Wójt po konsultacji ze Skarbnikiem podejmuje decyzje o rozpoczęciu procedury wdrożenia.

Każdy projekt inwestycyjny umieszczony w Planie Rozwoju Lokalnego będzie realizowany w oparciu o harmonogram zadaniowo-czasowy, przedstawiony w następnym rozdziale.

Każdy, zakończony projekt inwestycyjny zostaje przekazany do monitorowania jego efektywności oraz skutków, komisji monitorującej. Monitoring w oparciu o dane statystyczne i wskaźniki kwantyfikowalności będzie prowadzony w okresie 5 lat od chwili przekazania inwestycji do użytkowania.

W procesie wdrożenia każdego projektu przewiduje się udział następujących zasobów pracy:

- Wójt (zatwierdzanie i akceptacja)
- Dział inwestycji (dokumentacja, przetargi, analizy, kosztorysy)
- Dział zamówień (przetargi, dokumentacja przetargowa)
- Skarbnik (dopasowanie harmonogramu do budżetu, kontrasygnacja dla Wójta)
- Komisja monitorująca (monitoring całości procesu)
- Komisja przetargowa (wybór wykonawców)
- Konsultant zewnętrzny (nadzór nad procesem)
- Wykonawca SW (studium wykonalności)

- Wykonawca OOS (ocena oddziaływania na środowisko)
- Wykonawca Projektu (inżynier projektujący)
- Urząd zewnętrzny (decyzje, pozwolenia).

Zasoby te uzupełniają wzajemnie i planując wdrożenie całego Planu Rozwoju Lokalnego, należy uwzględnić wąskie gardła procesu, związane z nadmiernym obciążeniem wybranych zasobów przy skoncentrowanych w czasie działaniach, a organizacją terminarza składania wniosków o finansowanie jednocześnie kilku projektów może skutkować przeciążeniem zasobów gminy i w konsekwencji blokadą czasową wdrożenia.

3. Harmonogram czasowo zadaniowy i czasowo finansowy

Dla każdego projektu tworzy się osobny harmonogram czasowo-zadaniowy oraz czasowo finansowy w formacie Microsoft Project. Graficzną prezentację stanowi wykres Gantta. W załączeniu do niniejszego opracowania znajduje się płyta CD, na której umieszczono plik *Harmonogram wdrożenia PRL.mpp* w formacie Microsoft Project. Obejmuje on zoptymalizowaną analizę szczegółową harmonogramu prac nad inwestycją przez wszystkie zaangażowane jednostki.

Tab. 28 Harmonogram czasowo-zadaniowy wdrożenia pojedynczego zadania inwestycyjnego

Przygotowanie wstępne	15 dni
Ustalenie zakresu zadania inwestycyjnego.	1d
<i>Dział inwestycji</i>	
<i>Komisja monitorująca</i>	
Zdefiniowanie zasobów wstępnych	1d
<i>Dział inwestycji</i>	
<i>Komisja monitorująca</i>	
Wstępne studium wykonalności	14d
<i>Dział inwestycji</i>	
<i>Komisja monitorująca</i>	
<i>Konsultant zewnętrzny</i>	
Ustalenie zasad monitoringu i kwantyfikacji	1d
Ustanowienie managera projektu	0d
<i>Wójt</i>	

<i>Komisja monitorująca</i>	
Ustalenie rodzajów przetargów	4h
<i>Dział inwestycji</i>	
<i>Dział zamówień</i>	
Ustanowienie komisji przetargowej	1d
<i>Wójt</i>	
<i>Dział inwestycji</i>	
<i>Dział zamówień</i>	
Szkolenie komisji przetargowej	1d
<i>Dział zamówień</i>	
<i>Konsultant zewnętrzny</i>	
Zakończenie fazy wstępnej	0d
Analiza/wymagania dokumentacyjne	30 dni
Analiza wstępnego studium	5d
<i>Dział inwestycji</i>	
<i>Komisja monitorująca</i>	
<i>Skarbnik</i>	
Ocena oddziaływania na środowisko	30d
<i>Wykonawca OOS</i>	
Naszkiecowanie wstępnych kosztorysów	14d
<i>Dział inwestycji</i>	
Opracowanie wstępnego budżetu	3d
<i>Komisja monitorująca</i>	
<i>Dział inwestycji</i>	
<i>Skarbnik</i>	
Przegląd specyfikacji zadania i jego budżetu z zespołem	1d
<i>Dział inwestycji</i>	
<i>Skarbnik</i>	
<i>Komisja monitorująca</i>	
<i>Konsultant zewnętrzny</i>	
Uwzględnienie opinii dotyczących specyfikacji technicznej	3d
<i>Komisja monitorująca</i>	
<i>Dział inwestycji</i>	
Opracowanie przebiegu przetargów	1d
<i>Komisja monitorująca</i>	
<i>Komisja przetargowa</i>	
Uzyskanie akceptacji na kontynuowanie (konceptcja, przebieg, budżet)	4h

<i>Wójt</i>	
Zakończenie analizy	0d
<i>Komisja monitorująca</i>	
Projektowanie inwestycji	138 dni
Wybór wykonawcy Studium Wykonalności	21d
Zatwierdzenie przez Wójta	0d
<i>Wójt</i>	
Opracowanie Studium Wykonalności	30d
<i>Wykonawca SW</i>	
Analiza studium wykonalności	3d
<i>Dział inwestycji</i>	
<i>Komisja monitorująca</i>	
<i>Konsultant zewnętrzny</i>	
Przegląd specyfikacji projektu	1d
<i>Dział inwestycji</i>	
<i>Komisja monitorująca</i>	
Uwzględnienie opinii w specyfikacji projektu	1d
<i>Komisja monitorująca</i>	
Uzyskanie akceptacji na kontynuowanie	4h
<i>Wójt</i>	
Wybór wykonawcy projektu technicznego	21d
<i>Wykonanie projektu technicznego</i>	60d
<i>Wykonawca Projektu</i>	
Zatwierdzenie przez Wójta	4h
<i>Wójt</i>	
Zakończenie projektowania	0d
Wniosek o dofinansowanie i pozwolenia	150 dni
Wystąpienie o warunki zabudowy	0d
Uzyskanie warunków zabudowy	30d
Wystąpienie o pozwolenie na budowę	0d
Uzyskanie pozwolenia na budowę	120d
Przygotowanie wniosku	3d
Kompletacja załączników i pozwoleń	14d
Złożenie wniosku w Komitecie Sterującym	1d
<i>Dział inwestycji</i>	
Decyzja o przyznaniu promesy	60d
Decyzja o kontynuacji	0d
<i>Wójt</i>	
Przetarg i wybór wykonawcy	120 dni

Przygotowanie instrukcji uczestnika	21d
<i>Konsultant zewnętrzny</i>	
<i>Komisja monitorująca</i>	
Przygotowanie formularzy oceny formalnej	1d
<i>Dział zamówień</i>	
<i>Konsultant zewnętrzny</i>	
Przygotowanie formularzy oceny technicznej	2d
<i>Dział zamówień</i>	
<i>Konsultant zewnętrzny</i>	
Przygotowanie dokumentacji przetargowej	28d
<i>Konsultant zewnętrzny</i>	
Ogłoszenie o przetargu	14d
Zbieranie ofert i odpowiedzi na pytania	60d
Sesja otwarcia ofert	1d
<i>Komisja przetargowa</i>	
Wybór oferenta	7d
<i>Komisja przetargowa</i>	
Zatwierdzenie prac komisji	1d
<i>Wójt</i>	
Złożenie dokumentacji w RKS	7d
Zatwierdzenie procedury przez RKS	30d
Podpisanie umowy z wykonawcą	7d
Zakończenie procedury wyboru wykonawcy	0d
Wykonanie inwestycji	363 dni
Wejście na budowę	30d
Wykonanie zadania	300d
Raporty kwartalne	196d
Raporty kwartalne 1	1d
Raporty kwartalne 2	1d
Raporty kwartalne 3	1d
Raporty kwartalne 4	1d
Przekazanie do użytkowania	3d
Pozwolenie na użytkowania	30d
Zakończenie procesu wykonawstwa	0d
Rozliczenie i monitoring	14,5 dni
Wykonanie raportu końcowego	14d
<i>Komisja monitorująca</i>	
<i>Konsultant zewnętrzny</i>	

Zatwierdzenie raportu	0,5d
<i>Konsultant zewnętrzny</i>	
<i>Wójt</i>	
Wykonanie analizy porównawczej efektów	6d
<i>Konsultant zewnętrzny</i>	
Przygotowanie formalne rozliczenia	6d
<i>Konsultant zewnętrzny</i>	
<i>Skarbnik</i>	
Przygotowanie wniosku o refinansowanie	3d
<i>Komisja monitorująca</i>	
<i>Konsultant zewnętrzny</i>	
Rozliczenie ostateczne projektu	1d
<i>Skarbnik</i>	
<i>Dział inwestycji</i>	
Złożenie wniosku o refinansowanie	0d
<i>Wójt</i>	

Należy zwrócić uwagę, że od momentu koncepcji inwestycji do chwili rozpoczęcia robót działania proceduralne zajmują około 450 dni. Czasu tego nie da się specjalnie skrócić, ze względu na długie terminy uzyskiwania pozwoleń, wykonania dokumentacji oraz niskiej wydolności decydujących o promesach.

Równocześnie należy mieć świadomość, że ostre reguły oceny, kontroli oraz całkowita zgodność przeprowadzenia projektu według procedur unijnych powodują konieczność bardzo starannego przygotowania dokumentacji oraz rozliczeń. Dotyczy to zwłaszcza zgodności danych w kolejnych etapach procesu (np. przedmiary i dane we wniosku muszą być zgodne z otrzymanymi w dokumentacji przetargowej oraz powykonawczej). Dlatego prowadząc wdrożenie komisja monitorująca w szczególności dokładnie będzie analizowała dokumentację na każdym etapie harmonogramu.

IX SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

Niezależnie od procedury wdrażania poszczególnych projektów, opisanej w rozdziale VIII, Plan Rozwoju Lokalnego stanowi dokument prognostyczno-planistyczny, który może podlegać modyfikacji w zależności od istniejącej sytuacji oraz koniunktury. Dla ukazania stopnia realizacji oraz wyników długofalowych, konieczny jest ciągły monitoring, obrazujący trafność planowania. Monitoring ten należy podzielić na następujące kategorie:

- Monitoring fazy produktów (bezpośredniego wdrażania projektów)
- Monitoring oddziaływania krótkoterminowego (osiągniętych rezultatów)
- Monitoring oddziaływania długofalowego (osiągniętych wyników)

Analiza wyników monitorowanych danych musi zawierać czytelne porównanie w czasie zmienności wskaźników. Konieczne jest wprowadzenie kilku podstawowych wskaźników globalnych, które staną się miernikiem postępu i dla których możliwe będzie zastosowanie testu statystycznego istotności zmienności.

Nie mniej ważnym zagadnieniem jest inicjowanie współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi. To zadanie stanowi kontynuację pracy nad Planem Rozwoju Lokalnego, gdzie władze gminy zaprosiły do współpracy wszystkie, aktywne jednostki życia społeczno-gospodarczego z terenu gminy. Cykliczne spotkania i przedstawianie propozycji współdziałania i współfinansowania istotnych projektów oraz zakładanie podmiotów publiczno-prawnych, mogących aplikować o środki z innych źródeł daje dodatkowe możliwości zrealizowania ambitnych zamierzeń Gminy Oława.

Bezpośrednio z monitoringiem stanu realizacji Planu Rozwoju Lokalnego oraz współpracą wiąże się aktywna prezentacja oraz kontakt z lokalnymi mediami. Plan takiego działania powinna opracować komisja monitorująca, wyłaniając z pośród swego grona pełnomocnika ds. kontaktu z mediami.

1 System monitorowania pojedynczego projektu

1.1 Faza tworzenia produktów

Na tym etapie istotne jest osiągnięcie fizycznego zaistnienia w określonym czasie założonych w projekcie i harmonogramie wykonawcy dołączonym do dokumentacji przetargowej ilości pracy oraz ilości zużytych materiałów.

Monitoring prowadzony jest przez komisję monitorującą i polega na porównaniu założonych czasów dla danego podzadania ze stanem bieżącym. Wykorzystuje się przy tym formularz sprawozdania kwartalnego wykonawcy.

W fazie końcowej projektu komisja monitorująca ocenia dostarczone sprawozdanie końcowe wykonawcy z założeniami projektowymi oraz harmonogramem czasowym.

Raz w miesiącu komisja monitorująca ocenia stan wykonania procedury wdrażania projektu, nanosząc do harmonogramu stan bieżący realizacji zadania. Powstałe odchylenia są oceniane i wprowadzana jest korekta Planu.

Przynajmniej raz na kwartał dokonywana jest ocena wykonania budżetu inwestycji przez dział inwestycji i przedstawiana jest skarbnikowi gminy.

1.2 Faza krótkoterminowych skutków wdrożenia projektu.

Obejmuje okres do 2 lat bezpośrednio po wykonaniu inwestycji. Skutki te są mierzone porównaniem zadanych wskaźników kwantyfikacji dla danego projektu (Rozdział VI). Analizie porównawczej podlega tabela najbardziej istotnych czynników, wykorzystując test statystyczny istotności obserwowanych empirycznie zmian (np. chi-kwadrat). Oceny dokonuje komisja monitorująca i nanosi wynik cząstkowy do ogólnego raportu o skutkach wdrożenia Planu Rozwoju Lokalnego.

Przy wyborze wskaźników, koniecznym jest ich analiza pod kątem unikalności dla danej inwestycji. Ich wpływ na całokształt realizacji Planu Rozwoju Lokalnego powinien być jak najbardziej łączny z pozostałymi. Z drugiej zaś strony powinny być one zmienne w czasie. Nie zawsze się to udaje, ale w wielu wypadkach istnieje przynajmniej jeden, charakterystyczny parametr, którego wartość odpowiada warunkom analizy.

2 System monitorowania i oceny Planu Rozwoju Lokalnego

Dla oceny programów, których częścią są projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej rozróżnia się następujące typy ocen:

- **ex- ante** (przed realizacją programu)
- **mid-term** (w połowie okresu realizacji); w odniesieniu do Programu Rozwoju Lokalnego na lata 2004-2006 nie przewiduje się oceny w połowie okresu realizacji, gdyż zakończenie większych inwestycji zaplanowano na rok 2006. Ocena taka zostanie sporządzona w przypadku zaistnienia takiego obowiązku
- **ex-post** (na zakończenie programu), w jej ramach przewiduje się, że po zakończeniu danego projektu - przez dwa kolejne lata, w systemie rocznym sporządzane będą raporty celem weryfikacji rzeczywistych i planowanych wskaźników oddziaływania
- **on-going** (bieżąca); ocenie tej podlegać będą poszczególne projekty w trakcie ich realizacji, w układzie raportów kwartalnych, a w przypadku krótkoterminowych inwestycji, w układzie miesięcznym.

2.1 Faza realizacji zadań

Na tym etapie istotne jest osiągnięcie wypełnienia czasowego zadań określonych harmonogramem wdrożenia Planu Rozwoju Lokalnego. Równolegle oceniane są harmonogramy wdrażanych przedsięwzięć oraz pozostających w fazie procedur poprzedzających bezpośrednio wykonanie.

Monitoring polega na kwartalnej analizie wszystkich sprawozdań kwartalnych, przekazanych od wykonawców zadań cząstkowych. A w przypadku zadań nie rozpoczętych fizycznie, na porównaniu z położeniem na wykresie Gantta i naniesieniu aktualnej pozycji.

Równocześnie porównywane są analizy finansowe i budżetowe tak, aby nie pojawiły się chwilowe utraty płynności. Odpowiedzialna jest za to komisja monitorująca.

Komisja monitorująca przekazuje Wójtowi wyniki analizy realizacji zadań i wprowadza ewentualne korekty lub wdraża decyzje synchronizujące i procedury rezerwowe.

2.2 Faza oddziaływania krótkookresowego

Na tym etapie istotne jest osiągnięcie pożądaných wyników, określonych wskaźnikami globalnymi, zgodnie z kwantyfikacją strategii gminy. Przykładami takich wskaźników mogą być:

- Spadek bezrobocia
- Wzrost ceny gruntów inwestycyjnych
- Przyrost volumenu podatków lokalnych
- Wzrost liczby firm
- Wzrost wytworzonej wartości dodanej

Monitoring finansowo-czasowy powinien obejmować skutki wdrożenia projektów i ich wpływ na budżet, a zwłaszcza płynność finansową gminy. Harmonijnie wdrażany Plan Rozwoju Lokalnego musi zapewnić stały poziom płynności finansowej oraz przyrost środków inwestycyjnych. Wskaźnik ten jest bardzo czułym narzędziem weryfikacji poprawności zarządzania projektami.

2.3 Faza monitoringu długofalowego i oceny

Analizy długofalowe prowadzone będą o porównania zmienności w czasie wybranych wskaźników fazy oddziaływania krótkookresowego. Założone wartości tych wskaźników powinna określać strategia gminy. Do weryfikacji przebiegu w czasie należy użyć analizy statystycznej (współczynnika korelacji oraz weryfikacji hipotez w oparciu o test chi-kwadrat).

Za analizę długookresową odpowiedzialny jest sekretarz gminy, który może dla jej wykonania posłużyć się komisją monitorującą.

3. *Public Relations Planu Rozwoju Lokalnego*

Promocję działań realizowanych w jego ramach i samego planu będzie prowadzić Urząd Gminy w Oławie przy współpracy z komisją monitorującą, zgodnie z dyrektywą Komisji Europejskiej Nr 1159/2000 z dnia 30.05.2000 roku w sprawie "Zasad informowania i promocji projektów współfinansowanych z Funduszy Strukturalnych". Wszelkie

materiały promocyjne będą określać cele realizacji poszczególnych zadań w ramach planu, planowane wskaźniki osiągnięć oraz źródła finansowania projektów.

Celem działań związanych z promocją Planu jest dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów działań podejmowanych w ramach planu a także instytucji mogących być partnerami w realizacji inwestycji. Grupami tymi są:

- Beneficjenci projektów/mieszkańcy gminy
- Środowisko przedsiębiorców,
- Organizacje pozarządowe,
- Partnerzy społeczni

W ramach promocji Programu Rozwoju Lokalnego podejmowane będą w szczególności takie działania jak:

- Umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Gminy Oława, założeń Planu
- Wydanie biuletynu informacyjnego dla beneficjentów (poświęconego wybranym projektom),
- Organizacji spotkań z potencjalnymi partnerami społeczno - gospodarczymi,
- Umieszczenie billboardów (tablic reklamowych) w miejscach realizacji inwestycji infrastrukturalnych, informujących o zakresie realizowanych projektów,
- Umieszczenie stałej tablicy pamiątkowej w miejscach powszechnie dostępnych, celem pozostawienia trwałej informacji o wsparciu inwestycji ze środków unijnych
- Publikacji w prasie (w przypadku wybranych projektów).

4. Zmiany w planie rozwoju lokalnego

Plan Rozwoju Lokalnego jest ekspertyzą średnioterminową, podlegającą ciągłej weryfikacji sytuacją społeczno-gospodarczą. Muszą zatem istnieć mechanizmy jego modyfikacji oraz optymalizacji wobec potencjalnych zmian zarówno w otoczeniu prawnym, gospodarczym, jak i społecznym, tak w wymiarze ogólnokrajowym, regionalnym i lokalnym, spowodowanych czynnikami zewnętrznymi, jak i wewnętrznymi. Program niniejszy może ulec pew-

nym zmianom bądź uzupełnieniom w drodze stosownej decyzji Rady Gminy Oława.

W szczególności niniejszy Plan Rozwoju Lokalnego może zostać zmieniony bądź uzupełniony na wniosek Rady Gminy lub Wójta. Przesłankami zmiany niniejszego programu mogą być wnioski lub sugestie funkcjonujących w gminie podmiotów gospodarczych, organizacji społecznych lub poszczególnych mieszkańców albo ich grup.

Zmiana działań i priorytetów, o których mowa w niniejszym Planie, jak również ich uszczegółowienie i uzupełnienie, może nastąpić w trakcie realizacji Planu, w szczególności po przyjęciu uchwały budżetowej na kolejny rok budżetowy, określającej zadania inwestycyjne lub innych programów, w szczególności Wieloletniego Planu Inwestycyjnego.

W Urzędzie Gminy funkcjonować będą odpowiednie komórki organizacyjne (komisja monitorująca) odpowiedzialne za wdrożenie, ocenę oraz uzupełnianie Planu.